

**GLAVNA SLUŽBA
ZA REVIZIJU JAVNOG SEKTORA
REPUBLIKE SRPSKE**

Republika Srpska
78000 Banja Luka
Vladike Platona bb
Tel: +387(0)51/493-555
Faks: +387(0)51/493-556
e-mail: revizija@gsr-rs.org

**Izveštaj o provedenoj finansijskoj reviziji
Opštine Gacko
za period 01.01-31.12.2022. godine**

Broj: RV044-23

Banja Luka, 13.07.2023. godine

SADRŽAJ

I	IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA	1
	Izvještaj o reviziji finansijskih izvještaja	1
II	IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA	4
	Izvještaj o reviziji usklađenosti.....	4
III	REZIME DATIH PREPORUKA.....	6
IV	KRITERIJUMI ZA REVIZIJU USKLAĐENOSTI.....	8
V	IZVJEŠTAJ O PROVEDENOJ REVIZIJI (NALAZI)	9
	1. Uvod	9
	2. Provođenje preporuka iz prethodnog izvještaja.....	9
	3. Zaključak o funkcionisanju sistema internih kontrola	10
	4. Nabavke.....	13
	5. Priprema i donošenje budžeta	14
	6. Finansijski izvještaji	15
	6.1. Izvještaj o izvršenju budžeta.....	15
	6.1.1. Prihodi i primici.....	16
	6.1.2. Rashodi i izdaci.....	17
	6.1.3. Budžetski suficit/deficit.....	22
	6.1.4. Neto finansiranje.....	22
	6.1.5. Razlika u finansiranju	22
	6.1.6. Izvještaj o izvršenju po računovodstvenim fondovima	22
	6.2. Bilans uspjeha	22
	6.2.1. Prihodi.....	23
	6.2.2. Rashodi.....	23
	6.2.3. Finansijski rezultat.....	23
	6.3. Bilans stanja.....	24
	6.3.1. Aktiva.....	24
	6.3.2. Pasiva.....	27
	6.3.3. Vanbilansna evidencija.....	29
	6.4. Bilans novčanih tokova	29
	6.5. Vremenska neograničenost poslovanja.....	29
	6.6. Potencijalna imovina i potencijalne obaveze	29
	6.7. Napomene uz finansijske izvještaje	30

I IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA

Izvještaj o reviziji finansijskih izvještaja

Mišljenje sa rezervom

Izvršili smo reviziju konsolidovanih finansijskih izvještaja Opštine Gacko koji obuhvataju: Konsolidovani bilans stanja na dan 31.12. 2022. godine; Konsolidovani bilans uspjeha, Konsolidovani izvještaj o promjenama neto imovine, Konsolidovani bilans novčanih tokova, Konsolidovani periodični izvještaj o izvršenju budžeta na računovodstvenom fondu 01 i Konsolidovani periodični izvještaj o izvršenju po računovodstvenim fondovima, za godinu koja se završava na taj dan. Revizijom smo obuhvatili pregled značajnih transakcija, objašnjavajućih napomena uz finansijske izvještaje i primjenu računovodstvenih politika u revidiranom periodu.

Po našem mišljenju, osim za navedeno u pasusu „Osnov za mišljenje sa rezervom“, konsolidovani finansijski izvještaji Opštine Gacko, istinito i objektivno prikazuju, u svim materijalnim aspektima, finansijsko stanje imovine i obaveza na dan 31.12.2022. godine i izvršenje budžeta za godinu koja se završava na taj dan, u skladu sa propisanim okvirom finansijskog izvještavanja.

Osnov za mišljenje sa rezervom

Reviziju smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji javnog sektora Republike Srpske i relevantnim ISSAI standardima revizije 2200-2810. Naša odgovornost za provođenje revizije detaljnije je opisana u pasusu „Odgovornost revizora“. Reviziju smo proveli u skladu sa ISSAI 130 - Etički kodeks, ispunili smo naše ostale etičke odgovornosti i nezavisni smo u odnosu na subjekta revizije.

Smatramo da su pribavljeni revizijski dokazi, s obzirom na propisani okvir finansijskog izvještavanja dovoljni i odgovarajući i da obezbjeđuju osnov za naše mišljenje o finansijskom stanju imovine, obaveza i izvora i izvršenju budžeta.

Kao što je navedeno pod tačkom 6.1.2.1. ovog Izvještaja:

Subvencije su iskazane u većem iznosu za 175.109 KM, a u manjem iznosu su iskazani ostali neklasifikovani rashodi za 129.927 KM, grantovi za 13.560 KM, doznake građanima za 7.416 KM i transferi entitetu za 24.116 KM, jer navedeni rashodi nisu klasifikovani u skladu sa članom 92., 95., 96. i 102. Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike.

Kao što je navedeno pod tačkama 6.3.1.2. i 6.3.2.2. ovog Izvještaja:

Vrijednost zgrada i objekata precijenjena je najmanje za 321.774 KM jer stambene jedinice koje su otkupljene nisu isknjižene iz knjigovodstvenih evidencija Opštine, a potcijenjena najmanje za 1.003.647 KM jer nije izvršen prenos aktiviranih sredstava iz pripreme u upotrebu, što nije u skladu sa članom 26. stav (1) i 42. stav (2) Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike.

Vrijednost ostale nematerijalne proizvedene imovine je potcijenjena najmanje za 32.119 KM jer po ispunjavanju uslova nije izvršen prenos iz pripreme u upotrebu, što nije u skladu sa članom 42. stav (2) Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike.

Vrijednost nefinansijske imovine u stalnim sredstvima u pripremi precijenjena je najmanje za 707.304 KM, jer iz knjigovodstvene evidencije Opštine Gacko nije izvršen prenos i isknjižavanje imovine koja je u ranijim godinama pribavljena za potrebe drugih subjekata, što nije u skladu sa članom 26. stav (1), 30. stav (1) i 65. stav (2) Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike.

Zbog svega prethodno navedenog, finansijski rezultat ranijih godina je iskazan u većem iznosu najmanje za 1.029.078 KM.

Kao što je navedeno pod tačkama 6.1.2.1., 6.1.3. i 6.2.2. ovog Izvještaja:

Ostali rashodi obračunskog karaktera iskazani su u većem iznosu za 133.316 KM, a u manjem iznosu su iskazani rashodi za bruto plate, jer evidentiranje tekućih rashoda koji zahtijevaju odliv novčanih sredstava na rashodima obračunskog karaktera nije u skladu sa članom 100. Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike. Zbog navedenog, budžetski suficit je iskazan u većem iznosu za 133.316 KM.

Vremenska neograničenost poslovanja

U Napomenama uz konsolidovane finansijske izvještaje Opštine Gacko za godinu koja se završava na dan 31.12.2022. godine su objelodanjena pitanja vezana za nastavak poslovanja u skladu sa načelom stalnosti poslovanja, uz pretpostavku da Opština neće obustaviti poslovanje u doglednoj budućnosti.

Ključna pitanja revizije

Ključna pitanja su ona pitanja koja su po našem profesionalnom mišljenju bila najznačajnija u vršenju revizije konsolidovanih finansijskih izvještaja Opštine Gacko za godinu koja se završava na dan 31.12.2022. godine. Ova pitanja smo razmotrili u okviru revizije tih finansijskih izvještaja kao cjeline, a u formiranju našeg mišljenja ne dajemo odvojeno mišljenje o tim pitanjima. Osim pitanja opisanih u pasusu „Osnov za mišljenje sa rezervom“, nema drugih pitanja koja treba objaviti u ovom Izvještaju o reviziji

Odgovornost rukovodstva za finansijske izvještaje

Načelnik opštine je odgovoran za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja u skladu sa međunarodnim računovodstvenim standardima za javni sektor i međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja. Ova odgovornost obuhvata: osmišljavanje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze nastale usljed prevare i greške; odgovarajuća objelodanjivanja relevantnih informacija u napomenama uz finansijske izvještaje; odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvenih procjena koje su primjerene datim okolnostima i nadzor nad procesom izvještavanja. Pri izradi finansijskih izvještaja rukovodstvo je odgovorno da procijeni stalnost poslovanja i da objelodani pitanja vezana za vremensku neograničenost poslovanja.

Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naš cilj je da steknemo razumno uvjerenje o tome da finansijski izvještaji, kao cjelina, ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze uzrokovane prevarom ili greškom, kao i da sačinimo i objavimo revizijski izvještaj, koji sadrži naše mišljenje. Razumno uvjerenje predstavlja visok nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija, koja je izvršena u skladu sa ISSAI standardima revizije uvijek otkriti materijalno značajne pogrešne iskaze kada oni postoje.

Pogrešni iskazi mogu nastati kao posljedica prevare ili greške i smatraju se materijalno značajnim ako, pojedinačno ili zajedno, mogu uticati na ekonomske odluke korisnika koje se donose na osnovu finansijskih izvještaja.

Zbog činjenice da se revizija provodi provjerom na bazi uzorka i da u sistemu internih kontrola i računovodstvenom sistemu postoje inherentna ograničenja, postoji mogućnost da pojedine materijalno značajne greške ostanu neotkrivene.

Revizija uključuje provođenje postupaka u cilju pribavljanja revizijskih dokaza o iznosima i objelodanjivanjima datim u finansijskim izvještajima. Izbor postupaka je zasnovan na revizijskom prosuđivanju i profesionalnom skepticizmu, uključujući procjenu rizika

materijalno značajnih pogrešnih iskaza u finansijskim izvještajima, nastalih usljed prevare i greške. Prilikom procjene rizika, revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, u cilju osmišljavanja revizijskih postupaka koji su odgovarajući u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja odvojenog mišljenja o efektivnosti internih kontrola. Revizija takođe uključuje ocjenu primijenjenih računovodstvenih politika utemeljenih na vremenskoj neograničenosti poslovanja i značajnih procjena izvršenih od strane rukovodstva, kao i ocjenu opšte prezentacije finansijskih izvještaja.

Izjavljujemo da smo postupili u skladu sa relevantnim etičkim zahtjevima u vezi sa nezavisnošću. Ostvarili smo komunikaciju sa odgovornim licima subjekta revizije u vezi sa planiranim obimom i vremenskim rasporedom revizije, ključnim revizijskim pitanjima i drugim važnim pitanjima i značajnim nalazima revizije, uključujući značajne nedostatke u sistemu internih kontrola koji se mogu identifikovati tokom revizije.

Banja Luka, 13.07.2023. godine

Glavni revizor

Jovo Radukić, s.r.

II IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA

Izvještaj o reviziji usklađenosti

Mišljenje sa rezervom

Uz reviziju konsolidovanih finansijskih izvještaja Opštine Gacko za 2022. godinu, izvršili smo reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija iskazanih u finansijskim izvještajima sa značajnim zakonskim i drugim propisima.

Po našem mišljenju, osim za navedeno u pasusu „Osnov za mišljenje sa rezervom“, aktivnosti, finansijske transakcije i informacije iskazane u konsolidovanim finansijskim izvještajima Opštine Gacko za 2022. godinu su, u svim materijalnim aspektima, u skladu sa propisima kojima su regulisane.

Osnov za mišljenje sa rezervom

Reviziju usklađenosti smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji javnog sektora Republike Srpske i ISSAI 4000 – Standard za reviziju usklađenosti.

Vjerujemo da su pribavljeni revizijski dokazi dovoljni i odgovarajući i da obezbjeđuju osnov za naše mišljenje o usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija iskazanih u finansijskim izvještajima sa propisima kojima su regulisane.

Kao što je navedeno pod tačkom 3.ovog Izvještaja:

Opština Gacko je tokom 2022. godine zbog povećanog obima posla, angažovala osam izvršilaca na određeno vrijeme na period duži od šest mjeseci, od kojih tri izvršioca nisu ispunjavala uslove radnog mjesta na koje su raspoređeni, a četiri izvršioca su raspoređena na upražnjena radna mjesta, što nije u skladu sa članom 61. stav (1) tačka 2., 67. stav (2) tačka 2. i 77. Zakona o službenicima i namještenicima u organima jedinice lokalne samouprave.

U Opštinskoj upravi opštine Gacko su tokom godine zaključivani ugovori o djelu za obavljanje poslova koji predstavljaju redovnu djelatnost poslodavca, što nije u skladu sa članom 205. Zakona o radu.

Naknade za topli obrok za zaposlene u Opštinskoj upravi Opštine Gacko, JU Centar za socijalni rad Gacko, JPU Dječiji vrtić Gacko i JU Turistička organizacija opštine Gacko nisu obračunate i isplaćene za devet mjeseci 2022. godine, što nije u skladu sa članom 13. tačka 7. Kolektivnog ugovora za zaposlene u Opštinskoj upravi Gacko, članom 12. tačka 7. Pravilnika o platama, naknadama i drugim primanjima zaposlenih u JU Centar za socijalni rad Gacko, članom 39. tačka 8. Pravilnika o radu JPU Dječiji vrtić Gacko i članom 13. tačka 7. Pravilnika o radu za zaposlene u JU Turistička organizacija opštine Gacko.

Uvećanje plate zaposlenih u Teritorijalno vatrogasno-spasilačkoj jedinici opštine Gacko za navršene godine staža osiguranja i po osnovu rada na radnom mjestu sa povećanim rizikom i uvećanje plate zaposlenih u JU Informativno kulturni centar Gacko za navršene godine staža osiguranja obračunato je na osnovnu platu prethodno uvećanu po drugim osnovama, što nije u skladu sa članom 8. i 12. Pojedinačnog kolektivnog ugovora za zaposlene u Opštinskoj upravi Gacko i članom 19. Pravilnika o radu JU Informativno kulturni centar Gacko.

JU Turistička organizacija Gacko je u 2022. godini donijela Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta bez

pribavljene saglasnosti načelnika Opštine, što nije u skladu sa članom 19. stav (1) tačka 4. i stav (3) Zakona o sistemu javnih službi.

Odgovornost rukovodstva za usklađenost

Pored odgovornosti za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, načelnik opštine je takođe odgovoran da osigura da su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije iskazane u finansijskim izvještajima u skladu sa propisima kojima su regulisane.

Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti

Pored odgovornosti da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima, naša odgovornost podrazumijeva i izražavanje mišljenja o tome da li su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije iskazane u finansijskim izvještajima, u svim materijalnim aspektima, u skladu sa propisima kojima su regulisane. Odgovornost revizora uključuje obavljanje procedura kako bi pribavili revizijske dokaze o tome da li je poslovanje Opštine Gacko obuhvaćeno prema definisanim kriterijumima, usklađeno sa zakonskim i drugim propisima. Procedure podrazumijevaju procjenu rizika od značajnih neusklađenosti sa zakonima i propisima koji regulišu poslovanje Opštine Gacko.

Banja Luka, 13.07.2023. godine

Glavni revizor

Jovo Radukić, s.r.

III REZIME DATIH PREPORUKA

Preporuke vezane za finansijske izvještaje

Preporučuje se načelniku Opštine da obezbijedi da se:

- 1) klasifikacija rashoda po osnovu korišćenja roba i usluga, tekućih i kapitalnih grantova, doznaka građanima, transfera između različitih jedinica vlasti i izdataka za investiciono održavanje nefinansijske imovine vrši u skladu sa članom 92., 95., 96., 102. i 105. Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike,
- 2) priznavanje i vrednovanje nefinansijske imovine u stalnim sredstvima vrši u skladu sa članom 26. stav (1), 30. stav (1), 42. stav (2) i 65. stav (2) Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike i zahtjevima MRS-JS 17 - Nekretnine, postrojenja i oprema i MRS-JS 31 - Nematerijalna proizvedena imovina,
- 3) Bilans novčanih tokova sačinjava u skladu sa zahtjevima MRS-JS 2 - Izvještaj o novčanim tokovima.

Preporučuje se načelniku Opštine i direktoru JU Turistička organizacija Opštine Gacko, JU Kulturno sportski centar Gacko i JU Informativno kulturni centar Gacko da obezbijede da se:

- 4) u okviru rashoda obračunskog karaktera iskazuju rashodi koji ne zahtijevaju odlive novčanih sredstava u skladu sa članom 100. Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike.

Preporuke vezane za usklađenost

Preporučuje se načelniku Opštine da obezbijedi da se:

- 1) prijem zaposlenih na određeno vrijeme zbog povećanog obima posla i privremeni premještaj službenika vrši u skladu sa članom 61. stav (1) tačka 2., 67. stav (2) tačka 2, 77. i 89. Zakona o službenicima i namještenicima u organima jedinice lokalne samouprave,
- 2) ugovori o djelu zaključuju za poslove koji su van djelatnosti poslodavca u skladu sa članom 205. Zakona o radu i plate pripravnika utvrđuju u skladu sa članom 125. istog zakona,
- 3) obračunavaju porezi i doprinosi na naknade članovima komisija i radnih grupa u skladu sa članom 3. stav (1) tačka 7., 4. stav (3) i 52. Zakona o porezu na dohodak i članom 10. Zakona o doprinosima,
- 4) intenziviraju aktivnosti na uspostavljanju sistema finansijskog upravljanja i kontrole shodno tački 22. Uputstva o načinu i postupku uspostavljanja i sprovođenja sistema finansijskog upravljanja i kontrole u smislu da se izvrši opis i popis poslovnih procesa u Opštini, identifikuju i procijene rizici, izradi strategija upravljanja rizicima, definišu kontrolne aktivnosti i uspostavi knjiga poslovnih procesa,
- 5) provede postupak za utvrđivanje statusa udruženja u skladu sa Odlukom o kriterijumima i postupku za dodjelu i prestanak statusa udruženja od opšteg interesa za opštinu Gacko,
- 6) planiranje i provođenje javnih nabavki male vrijednosti i procjena tržišne vrijednosti predmeta nabavke u vrijeme objavljivanja obavještenja o javnoj nabavci vrši u skladu sa članom 6., 15. stav (2) pod b), 17., i 87. Zakona o javnim nabavkama,
- 7) ulaganja u nefinansijsku imovinu vrše na osnovu donesenih planova i odluka Skupštine opštine shodno članu 39. stav (2) tačka 13. Zakona o lokalnoj samoupravi.

Preporučuje se direktoru JU Turistička organizacija opštine Gacko da obezbijedi da se:

- 8) prilikom donošenja akta o organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta pribavi saglasnost načelnika Opštine shodno članu 19. stav (1) tačka 4. i stav (3) Zakona o sistemu javnih službi,

Preporučuje se načelniku Opštine i direktoru JPU Dječiji vrtić Gacko da obezbijede da se:

- 9) odredbe Pojedinačnog kolektivnog ugovora za zaposlene u Opštinskoj upravi Gacko kojim je utvrđen koeficijent za obračun osnovne plate za prvu platnu grupu i pravo na naknadu plate predsjedniku i potpredsjednicima sindikata i odredbe Pravilnika o radu JPU Dječiji vrtić Gacko kojim su utvrđeni koeficijenti za nekvalifikovane i kvalifikovane radnike, usklade sa odredbama Posebnog kolektivnog ugovora za zaposlene u oblasti lokalne samouprave Republike Srpske, odnosno Posebnog kolektivnog ugovora za zaposlene u oblasti obrazovanja i kulture Republike Srpske.

Preporučuje se načelniku Opštine i direktoru JU Informativno kulturni centar Gacko da obezbijede da se:

- 10) uvećanje plate zaposlenih za navršene godine staža osiguranja i po drugim osnovama obračunava na osnovnu platu, u skladu sa članom 8. i 12. Pojedinačnog kolektivnog ugovora za zaposlene u Opštinskoj upravi Gacko, odnosno članom 19. Pravilnika o radu za zaposlene u JU Informativno kulturni centar Gacko.

Preporučuje se načelniku Opštine i direktoru JU Centar za socijalni rad Gacko, JPU Dječiji vrtić Gacko i JU Turistička organizacija opštine Gacko da obezbijede da se:

- 11) obračun i isplata naknada za topli obrok zaposlenih vrši u skladu sa članom 13. tačka 7. Kolektivnog ugovora za zaposlene u Opštinskoj upravi Gacko, članom 12. tačka 7. Pravilnika o platama, naknadama i drugim primanjima zaposlenih u JU Centar za socijalni rad Gacko, članom 39. tačka 8. Pravilnika o radu JPU Dječiji vrtić Gacko i članom 13. tačka 7. Pravilnika o radu za zaposlene u JU Turistička organizacija opštine Gacko.

Preporučuje se direktoru JU Centar za socijalni rad Gacko, JPU Dječiji vrtić Gacko, JU Kulturno sportski centar Gacko, JU Turistička organizacija opštine Gacko i JU Narodna biblioteka Gacko da obezbijedi da se:

- 12) izvrši registracija javnih ustanova u informacionom sistemu e-Nabavke, donosi plan nabavki, provodi procedura i dostavljaju izvještaji u postupcima javnih nabavki shodno članu 6., 17. i 75. stav (1) Zakona o javnim nabavkama.

Preporučuje se Skupštini opštine da obezbijedi da se:

- 13) donosi akt kojim se propisuju poslovi redovnog i vanrednog održavanja, rehabilitacije i zaštite lokalnih puteva i ulica u naselju, obim pojedinih radova i rokovi izvođenja radova na godišnjem nivou, u skladu sa članom 32. stav (2) Zakona o javnim putevima Republike Srpske.

IV KRITERIJUMI ZA REVIZIJU USKLAĐENOSTI

- Zakon o budžetskom sistemu Republike Srpske;
- Odluka o usvajanju budžeta Opštine Gacko za 2022. godinu;
- Odluka o izvršenju budžeta Opštine Gacko za 2022. godinu;
- Zakon o fiskalnoj odgovornosti u Republici Srpskoj, član 4. i 9-11;
- Zakon o radu, član 33., 39., 204. i 205;
- Zakon o sistemu internih finansijskih kontrola u javnom sektoru Republike Srpske;
- Uputstvo o načinu i postupku provođenja finansijskog upravljanja i kontrole;
- Zakon o zaduživanju, dugu i garancijama Republike Srpske;
- Zakon o lokalnoj samoupravi;
- Zakon o službenicima i namještenicima u organima jedinice lokalne samouprave;
- Zakon o sistemu javnih službi;
- Zakon o javnim nabavkama;
- Zakon o porezu na dohodak (Glava I-IV, VI, X, XII i XIII);
- Zakon o doprinosima;
- Zakon o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju invalida, član 26. i 27;
- Zakon o vodama, član 188-195;
- Zakon o šumama, član 89;
- Zakon o komunalnim djelatnostima, član 6-12., 20-25. i 41;
- Zakon o komunalnim taksama;
- Zakon o zaštiti od požara, član 81. stav (2), tačka 5. i član 85. stav (5);
- Zakon o socijalnoj zaštiti;
- Zakon o javnim putevima;
- Zakon o koncesijama, član 32;
- Zakon o uređenju prostora i građenju, član 73-82. i član 191;
- Zakon o sportu;
- Zakon o predškolskom obrazovanju i vaspitanju, član 55;
- Posebni kolektivni ugovor za zaposlene u oblasti lokalne samouprave Republike Srpske;
- Kolektivni ugovor za zaposlene u opštinskoj upravi Opštine Gacko;
- Posebni kolektivni ugovor za zaposlene u oblasti prosvjete i kulture Republike Srpske;
- Posebni kolektivni ugovor za zaposlene u oblasti socijalne zaštite Republike Srpske;
- Interni pravilnici nižih budžetskih korisnika;
- Pravilnik o načinu i rokovima vršenja popisa i usklađivanja knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem imovine i obaveza;
- Uredba o uslovima i načinu plaćanja gotovim novcem;
- Odluka o visini naknade troškova za službena putovanja u zemlji i inostranstvu za zaposlene u Republici Srpskoj.

V IZVJEŠTAJ O PROVEDENOJ REVIZIJI (NALAZI)

1. Uvod

Opština Gacko (u daljem tekstu: Opština) se nalazi u jugoistočnom dijelu Republike Srpske, a prostire se na površini od 736 km², gdje prema rezultatima popisa iz 2013. godine živi 8.990 stanovnika i ista je teritorijalno organizovana u 8 mjesnih zajednica.

Prema Odluci Vlade Republike Srpske o stepenu razvijenosti jedinica lokalne samouprave u Republici Srpskoj za 2022. godinu („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 94/21), Opština je svrstana u razvijene jedinice lokalne samouprave.

Opština ostvaruje svoje nadležnosti u skladu sa Ustavom, Statutom, Zakonom o lokalnoj samoupravi („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 97/16, 36/19 i 61/21) i drugim važećim propisima, kojima su definisana područja odgovornosti, nadležnosti organa i način finansiranja.

Nadležnosti Opštine, definisane članom 18. Zakona o lokalnoj samoupravi, u oblasti organizovanja rada i upravljanja su usvajanje strategije i programa razvoja Opštine, usvajanje strateških i sprovedbenih dokumenata prostornog uređenja, donošenje budžeta i finansijskih izvještaja budžeta, uređenje i obezbjeđenje korišćenja građevinskog zemljišta i poslovnog prostora, organizovanje komunalne policije i inspekcijskog nadzora, organizovanje poslova lokalnog ekonomskog razvoja, upravljanje i raspolaganje imovinom Opštine, osnivanje i uređenje Opštinske uprave, vršenje imovinsko-pravnih poslova, naplata, kontrola naplate i prinudna naplata prihoda Opštine, poslovi pravnog zastupanja, obezbjeđivanje izvršavanja zakona i drugih propisa čije je izvršenje povjereno Opštini i druge nadležnosti u skladu sa zakonom.

Organi Opštine su Skupština i načelnik opštine. Skupština opštine je organ odlučivanja i kreiranja politike, a načelnik zastupa i predstavlja Opštinu i nosilac je izvršne vlasti.

Sredstva za rad Opštine u 2022. godini obezbijeđena su iz poreskih i neporeskih prihoda, transfera između jedinica vlasti, primitaka za nefinansijsku imovinu, primitaka od zaduživanja i ostalih primitaka.

Konsolidovani finansijski izvještaji Opštine čine finansijski izvještaji Opštinske uprave i nižih budžetskih korisnika i to Javna ustanova (u daljem tekstu: JU) Centar za socijalni rad Gacko, JU Informativno kulturni centar Gacko, JU Turistička organizacija opštine Gacko, JU Kulturno sportski centar Gacko, JU SŠC „Pero Slijepčević“ Gacko, JU Narodna biblioteka Gacko i JPU Dječiji vrtić Gacko.

Entiteti javnog sektora koji se nalaze pod kontrolom Opštine su Javno preduzeće „Vodovod“ a.d. Gacko, Javno preduzeće „Komus“ a.d. Gacko i JZU Dom zdravlja „Prof. dr Savo Bumbić“ Gacko.

Finansijske transakcije su u Glavnoj knjizi trezora Opštine (u daljem tekstu: GKT) evidentirane na računovodstvenom fondu 01 (opšti fond).

Na Nacrt izvještaja o provedenoj finansijskoj reviziji Opštine Gacko za period 01.01-31.12.2022. godine, nije bilo primjedbi.

Preporuke date u ovom izvještaju, u cilju njihovog naglašavanja, boldovane su i pisane italik slovima.

2. Provođenje preporuka iz prethodnog izvještaja

Glavna služba za reviziju javnog sektora Republike Srpske izvršila je finansijsku reviziju Opštine za 2019. godinu i tom prilikom sačinila izvještaj RV055-20 u kojem je dato pet preporuka za finansijske izvještaje i 11 preporuka za usklađenost. Opština je Glavnoj službi

za reviziju javnog sektora Republike Srpske dostavila odgovor u kojem iznosi radnje koje su preduzete radi prevazilaženja propusta i nepravilnosti utvrđenih u izvještaju broj: RV055-20, u roku propisanom članom 21. stav (3) Zakona o reviziji javnog sektora Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 98/05 i 20/14). U toku provođenja revizije dostavljen je Izvještaj o provedenim aktivnostima na otklanjanju nepravilnosti utvrđenih u prethodnom revizorskom izvještaju.

Od ukupno 16 datih preporuka, sedam preporuka je provedeno, osam preporuka je djelimično provedeno, a jedna preporuka nije provedena.

Preporuke koje su djelimično provedene odnose se na priznavanje rashoda (tačka 6.1.2.1. izvještaja), priznavanje i vrednovanje nefinansijske imovine (tačka 6.3.1.2. izvještaja), donošenje i usklađivanje internih akata shodno Zakonu o sistemu internih finansijskih kontrola u javnom sektoru Republike Srpske (tačka 3. izvještaja), javne nabavke (tačka 4. izvještaja), usaglašavanje Pojedinačnog kolektivnog ugovora za zaposlene u Opštinskoj upravi Gacko sa Posebnim kolektivnim ugovorom za zaposlene u oblasti lokalne samouprave, obračun plata i naknada i zaključivanje ugovora o djelu (tačka 3. izvještaja), donošenje internih akata za definisanje jasnih pravila i kriterijuma za raspodjelu subvencija, grantova i doznaka (tačka 6.1.2.1 izvještaja), donošenje planova, programa i odluka za ulaganja u nefinansijsku imovinu (tačka 3. izvještaja) i donošenje planova i programa shodno Zakonu o javnim putevima (tačka 3. izvještaja).

Preporuka koja nije provedena odnosi se na stvaranje obaveza do visine raspoloživih sredstava (tačke 6.1.2.1. i 6.2.2. izvještaja).

3. Zaključak o funkcionisanju sistema internih kontrola

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta Opštinske uprave Gacko („Službeni glasnik opštine Gacko“ broj 3/18, 8/18, 2/19, 3/19, 5/20, 6/20, 2/21, 7/21, 1/22, 3/22, 8/22, 12/22 i 13/22) u Opštinskoj upravi su obrazovana četiri odjeljenja i dvije službe kao osnovne organizacione jedinice, kao i dvije posebne organizacione jedinice. Navedenim pravilnikom sistematizovano je 86 radnih mjesta za 160 izvršilaca. Na dan 31.12.2022. godine bilo je ukupno 158 zaposlenih (122 na neodređeno vrijeme, 16 na određeno vrijeme, 17 pripravnika i tri funkcionera). Kod nižih budžetskih korisnika kojima se sredstva za lična primanja zaposlenih obezbjeđuju iz budžeta Opštine, na dan 31.12.2022. godine bilo je zaposleno 115 lica (98 na neodređeno vrijeme i 17 na određeno vrijeme).

Zapošljavanje najmanje osam izvršilaca na određeno vrijeme zbog povećanog obima posla u Opštinskoj upravi vršeno je na period duži od šest mjeseci u toku godine, donošenjem većeg broja rješenja o njihovom raspoređivanju na isto radno mjesto, od kojih tri izvršioca nisu ispunjavala uslove radnog mjesta na koje su raspoređeni jer nemaju dokaz o položenom stručnom ispitu za rad u upravi, a četiri izvršioca su raspoređena na upražnjena radna mjesta, što nije u skladu sa članom 61. stav (1) tačka 2., 67. stav (2) tačka 2. i 77. Zakona o službenicima i namještenicima u organima jedinice lokalne samouprave („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 97/16).

Privremeni premještaj službenika nije vršen u skladu sa članom 89. Zakona o službenicima i namještenicima u organima jedinice lokalne samouprave, jer je radno mjesto na koje je izvršen premještaj razvrstano u višu kategoriju od mjesta sa koga je službenik premješten i službenik nije ispunjavao uslove propisane Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta Opštinske uprave Gacko u pogledu radnog iskustva u traženom stepenu obrazovanja za poslove radnog mjesta na koje je premješten.

Opštinska uprava je tokom godine zaključila ugovore o djelu za obavljanje poslova koji predstavljaju redovnu djelatnost poslodavca sa dva lica (za poslove planiranja, pripreme, apliciranja i praćenja realizacije projekata i kontrolu i nadzor u postupku pripreme i donošenje budžeta, popisa imovine i obaveza i sačinjavanja finansijskih izvještaja), što nije

u skladu sa članom 205. Zakona o radu („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 1/16, 66/18, 91/21 i 119/21).

JU Turistička organizacija Gacko je u 2022. godini donijela Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta bez pribavljene saglasnosti načelnika Opštine, što nije u skladu sa članom 19. stav (1) tačka 4. i stav (3) Zakona o sistemu javnih službi („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 68/07 i 109/12).

Članom 9. stav (2) tačka 1. i 32. tačka 3. Pojedinačnog kolektivnog ugovora za zaposlene u Opštinskoj upravi Gacko utvrđen je viši koeficijent za obračun osnovne plate za prvu platnu grupu (nekvalifikovani radnici) i pravo na naknadu plate predsjedniku sindikata u višem procentu od propisanog članom 6. stav (2) tačka 1. i 28. tačka 3. Posebnog kolektivnog ugovora za zaposlene u oblasti lokalne samouprave Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 20/17, 85/18, 86/18, 21/20, 21/21, 69/21 i 8/22), te dato pravo na naknadu plate potpredsjednicima sindikata koje nije utvrđeno pomenutim posebnim kolektivnim ugovorom.

Pravilnikom o radu JPU Dječiji vrtić Gacko i Odlukom o preračunu koeficijenata za obračun plate, za nekvalifikovane i kvalifikovane radnike (zaposleni sa srednjom stručnom spremom III stepena) utvrđeni su niži koeficijenti od propisanih članom 15. stav (1) Posebnog kolektivnog ugovora za zaposlene u oblasti obrazovanja i kulture Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 82/22).

Plate pripravnika zaposlenih u Opštinskoj upravi utvrđene su i isplaćene u iznosu nižem od 80% bruto plate odgovarajuće platne grupe za njihovu stručnu spremu, što nije u skladu sa članom 125. Zakona o radu i članom 10. Pojedinačnog kolektivnog ugovora za zaposlene u Opštinskoj upravi Gacko.

Obračun uvećanja osnovne plate zaposlenih u Teritorijalno vatrogasno-spasilačkoj jedinici opštine Gacko za navršene godine staža osiguranja vršen je na prethodno uvećanu osnovnu platu za rad noću i rad na dane državnih praznika i druge neradne dane, a obračun uvećanja po osnovu rada na radnom mjestu sa povećanim rizikom vršen je na prethodno uvećanu osnovnu platu za rad noću i na neradne dane i za navršene godine staža osiguranja, što nije u skladu sa članom 8. i 12. Pojedinačnog kolektivnog ugovora za zaposlene u Opštinskoj upravi Gacko. Takođe, obračun uvećanja osnovne plate zaposlenih u JU Informativno kulturni centar Gacko za navršene godine staža osiguranja vršen je na prethodno uvećanu osnovnu platu za rad na dane državnih praznika i druge neradne dane, što nije u skladu sa članom 19. Pravilnika o radu JU Informativno kulturni centar Gacko.

Naknade za topli obrok za zaposlene u Opštinskoj upravi, JU Centar za socijalni rad Gacko, JPU Dječiji vrtić Gacko i JU Turistička organizacija opštine Gacko nisu obračunate i isplaćene za devet mjeseci 2022. godine, što nije u skladu sa članom 13. tačka 7. Kolektivnog ugovora za zaposlene u Opštinskoj upravi Gacko, članom 12. tačka 7. Pravilnika o platama, naknadama i drugim primanjima zaposlenih u JU Centar za socijalni rad Gacko, članom 39. tačka 8. Pravilnika o radu JPU Dječiji vrtić Gacko i članom 13. tačka 7. Pravilnika o radu za zaposlene u JU Turistička organizacija opštine Gacko.

U Opštini je uspostavljena funkcija interne revizije u organizacionom smislu u skladu sa Zakonom o sistemu internih finansijskih kontrola u javnom sektoru („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 91/16). Jedinica za internu reviziju osnovana je kao posebna organizaciona jedinica u kojoj su sistematizovana tri radna mjesta (rukovodilac jedinice interne revizije i dva interna revizora), a popunjena su dva radna mjesta internog revizora. Plan rada interne revizije za 2022. godinu je donesen i izvještaj o radu interne revizije za 2022. godinu je dostavljen Centralnoj jedinici za harmonizaciju Ministarstva finansija Republike Srpske i Glavnoj službi za reviziju javnog sektora Republike Srpske, u skladu sa

članom 33. stav (4) Zakona o sistemu internih finansijskih kontrola u javnom sektoru Republike Srpske.

Shodno odredbama člana 14. Zakona o sistemu internih finansijskih kontrola u javnom sektoru Republike Srpske, Opština je imenovala odgovorno lice za uspostavljanje, sprovođenje i razvoj finansijskog upravljanja i kontrole. Sačinjeni su polugodišnji i godišnji izvještaji za 2022. godinu, izjava o planiranim mjerama za uspostavljanje nedostignutog nivoa razvoja sistema internih finansijskih kontrola za 2023. godinu i plan rada za 2023. godinu. U skladu sa odredbama Pravilnika o sadržaju izvještaja i načinu izvještavanja o sistemu finansijskog upravljanja i kontrole („Službeni glasnik Republike Srpske” broj 1/22) sačinjen je godišnji izvještaj elektronskim popunjavanjem obrasca Izvještaj o sprovođenju planiranih aktivnosti na uspostavljanju i razvoju finansijskog upravljanja i kontrole za 2022. godinu sa priložima. Opština nije izvršila opis procesa koji se provode, nije sastavljena knjiga/mapa poslovnih procesa, nisu identifikovani i procijenjeni rizici, izrađena strategija upravljanja rizicima i definisane kontrolne aktivnosti shodno tački 22. Uputstva o načinu i postupku sprovođenja finansijskog upravljanja i kontrole („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 99/17).

Takođe, Opština nije donijela akt kojim se propisuju poslovi redovnog i vanrednog održavanja, rehabilitacije i zaštite lokalnih puteva i ulica u naselju, obim pojedinih radova i rokovi izvođenja radova kako je utvrđeno članom 32. stav (2) Zakona o javnim putevima Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 89/13 i 83/19).

Nije proveden postupak (javni konkurs) za utvrđivanje statusa udruženja, kako je predviđeno Odlukom Skupštine opštine o kriterijumima i postupku za dodjelu i prestanak statusa udruženja od opšteg interesa za opštinu Gacko.

Nabavke radova za uređenje okolnog prostora oko Trga Save Vladislavića i rekonstrukciju lokalnih puteva u Mjesnoj zajednici (u daljem tekstu: MZ) Avtovac izvršene su iako nisu predviđene Planom i izmjenama i dopunama plana kapitalnih ulaganja Opštine za 2022. godinu, što nije u skladu sa članom 39. stav (2) tačka 13. Zakona o lokalnoj samoupravi.

U skladu sa rješenjima o imenovanju komisija za popis imovine i obaveza sa stanjem na dan 31.12.2022. godine, izvršen je popis i evidentiranje rezultata popisa imovine i obaveza Opštinske uprave, JU Centar za socijalni rad Gacko, JU Informativno kulturni centar Gacko i JU Turistička organizacija Opštine Gacko. Revizijskim ispitivanjem provođenja istog nisu utvrđene neusklađenosti sa odredbama Pravilnika o načinu i rokovima vršenja popisa i usklađivanja knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem imovine i obaveza („Službeni glasnik Republike Srpske” broj 45/16 i 113/21).

Shodno gore navedenom i pod tačkama 4., 6.1.2.1., 6.2.2. i 6.3.1.2. ovog izvještaja uspostavljeni sistem internih kontrola nije funkcionisao na način da obezbijedi istinito i fer izvještavanje i usklađenost sa važećim zakonima i propisima.

Preporučuje se načelniku Opštine da obezbijedi da se:

- **zapošljavanje na određeno vrijeme zbog povećanog obima posla i privremeni premještaj službenika vrši u skladu sa članom 61. stav (1) tačka 2., 67. stav (2) tačka 2, 77. i 89. Zakona o službenicima i namještenicima u organima jedinice lokalne samouprave,**
- **ugovori o djelu zaključuju za poslove koji su van djelatnosti poslodavca u skladu sa članom 205. Zakona o radu i plate pripravnika utvrđuju u skladu sa članom 125. istog zakona,**
- **intenziviraju aktivnosti na uspostavljanju sistema finansijskog upravljanja i kontrole shodno tački 22. Uputstva o načinu i postupku uspostavljanja i sprovođenja sistema finansijskog upravljanja i kontrole u smislu da se izvrši opis i popis poslovnih procesa u Opštini, identifikuju i procijene rizici, izradi**

strategija upravljanja rizicima, definišu kontrolne aktivnosti i uspostavi knjiga poslovnih procesa,

- **provede postupak za utvrđivanje statusa udruženja u skladu sa Odlukom o kriterijumima i postupku za dodjelu i prestanak statusa udruženja od opšteg interesa za opštinu Gacko,**
- **ulaganje u nefinansijsku imovinu vrši na osnovu donesenih planova i odluka Skupštine opštine shodno članu 39. stav (2) tačka 13. Zakona o lokalnoj samoupravi.**

Preporučuje se direktoru JU Turistička organizacija opštine Gacko da obezbijedi da se prilikom donošenja akta o organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta pribavi saglasnost načelnika Opštine, shodno članu 19. stav (1) tačka 4. i stav (3) Zakona o sistemu javnih službi.

Preporučuje se načelniku Opštine i direktoru JPU Dječiji vrtić Gacko da obezbijede da se odredbe Pojedinačnog kolektivnog ugovora za zaposlene u Opštinskoj upravi Gacko kojim je utvrđen koeficijent za obračun osnovne plate za prvu platnu grupu i pravo na naknadu plate predsjedniku i potpredsjednicima sindikata i odredbe Pravilnika o radu JPU Dječiji vrtić Gacko kojim su utvrđeni koeficijenti za nekvalifikovane i kvalifikovane radnike, usklade sa odredbama Posebnog kolektivnog ugovora za zaposlene u oblasti lokalne samouprave Republike Srpske, odnosno Posebnog kolektivnog ugovora za zaposlene u oblasti obrazovanja i kulture Republike Srpske.

Preporučuje se načelniku Opštine i direktoru JU Informativno kulturni centar Gacko da obezbijede da se uvećanje plate zaposlenih za navršene godine staža osiguranja i po drugim osnovama obračunava na osnovnu platu, u skladu sa članom 8. i 12. Pojedinačnog kolektivnog ugovora za zaposlene u Opštinskoj upravi Gacko, odnosno članom 19. Pravilnika o radu za zaposlene u JU Informativno kulturni centar Gacko.

Preporučuje se načelniku Opštine i direktoru JU Centar za socijalni rad Gacko, JPU Dječiji vrtić Gacko i JU Turistička organizacija opštine Gacko da obezbijede da se obračun i isplata naknada za topli obrok zaposlenih vrši u skladu sa članom 13. tačka 7. Kolektivnog ugovora za zaposlene u Opštinskoj upravi Gacko, članom 12. tačka 7. Pravilnika o platama, naknadama i drugim primanjima zaposlenih u JU Centar za socijalni rad Gacko, članom 39. tačka 8. Pravilnika o radu JPU Dječiji vrtić Gacko i članom 13. tačka 7. Pravilnika o radu za zaposlene u JU Turistička organizacija opštine Gacko.

Preporučuje se Skupštini opštine da obezbijedi da se donosi akt kojim se propisuju poslovi redovnog i vanrednog održavanja, rehabilitacije i zaštite lokalnih puteva i ulica u naselju, obim pojedinih radova i rokovi izvođenja radova na godišnjem nivou, u skladu sa članom 32. stav (2) Zakona o javnim putevima Republike Srpske.

4. Nabavke

Planom javnih nabavki i izmjenama i dopunama plana za 2022. godinu planirane su nabavke ukupne vrijednosti 3.140.680 KM bez poreza na dodatu vrijednost (u daljem tekstu: PDV) za radove (2.502.920 KM), usluge (464.090 KM) i robe (173.670 KM).

Prema izvještaju o realizaciji u toku 2022. godine ugovorena je vrijednost javnih nabavki od 3.667.624 KM. U skladu sa Planom i izmjenama i dopunama plana javnih nabavki provedena su 24 postupka ugovorene vrijednosti 2.370.473 KM, na osnovu posebnih odluka o pokretanju nabavki provedena su 53 postupka ugovorene vrijednosti 904.786 KM i završena su četiri postupka pokrenuta u prethodnoj godini ugovorene vrijednosti 392.365 KM. Nabavke su realizovane putem 11 otvorenih postupaka (3.007.256 KM), 12 konkurentskih zahtjeva za

dostavljanje ponuda (324.748 KM), 55 direktnih sporazuma (246.807 KM) i tri pregovaračka postupka bez objave obavještenja (88.813 KM). Najvećim dijelom odnose se na nabavku radova na asfaltiranju puteva u ruralnom području (901.280 KM), izgradnju nove gradske pijace (460.750 KM), kreditno zaduženje (368.460 KM), asfaltiranje prilaza javnim ustanovama (127.829 KM), izradu projekta sanacije, rekonstrukcije i razvoja vodovodnog sistema (137.990 KM), rekonstrukciju primarne i sekundarne vodovodne mreže (187.998 KM), elektrifikaciju stambenih jedinica povratnika i raseljenih osoba u MZ Bistrica (64.838 KM), usluge prevoza vode mjesnim zajednicama (63.984 KM), usluge prevoza učenika (50.934) i dodatne radove na uređenju trga (49.885 KM).

Revizijskim ispitivanjem su obuhvaćeni provedeni postupci javnih nabavki u vrijednosti od 2.074.432 KM, što čini 57% ugovorene vrijednosti nabavki i to četiri otvorena postupka (1.798.020 KM), četiri konkurentna zahtjeva za dostavljanje ponuda (145.133 KM), dva pregovaračka postupka bez objave obavještenja (73.355 KM) i 10 postupaka putem direktnih sporazuma (57.924 KM). Javna nabavka radova na izgradnji nove gradske pijace pokrenuta je putem otvorenog postupka za procijenjenu vrijednost od 297.000 KM (bez PDV) utvrđenu projektnom dokumentacijom iz prethodne godine, bez procjenjivanja tržišne vrijednosti predmeta nabavke u vrijeme objavljivanja obavještenja o javnoj nabavci iako je u međuvremenu došlo do značajnog rasta cijena, što nije u skladu sa članom 15. stav (2) pod b) Zakona o javnim nabavkama. Zbog navedenog su cijene svih prihvatljivih ponuda bile znatno veće od procijenjene vrijednosti nabavke. Dodatna sredstva za predmetnu nabavku u iznosu od 190.000 KM obezbijedena su Odlukom Vlade Republike Srpske o izmjeni i dopunama Odluke o određivanju prioriteta projekata iz Programa javnih investicija Republike Srpske, po zaključenju ugovora sa izabranim ponuđačem.

Opština nije planirala niti donijela posebne odluke o pokretanju postupaka, niti provela postupke javnih nabavki male vrijednosti za nabavljene robe i usluge u najmanjem iznosu od 49.685 KM (bez PDV), od čega usluge fizičkog obezbjeđenja (22.000 KM), nabavka uglja (14.885 KM), ugostiteljske usluge (4.674 KM), usluge oglašavanja i reklame (4.526 KM) i održavanja računarskih programa (3.600 KM), što nije u skladu sa članom 6., 17. i 87. Zakona o javnim nabavkama.

JU Centar za socijalni rad Gacko, JPU Dječiji vrtić Gacko, JU Kulturno-sportski centar Gacko, JU Turistička organizacija opštine Gacko i JU Narodna biblioteka Gacko nisu registrovane kao ugovorni organ u informacionom sistemu e-Nabavke, nisu donijele plan nabavki, provodile proceduru i dostavljale izvještaje u postupcima javnih nabavki shodno članu 6., 17. i 75. stav (1) Zakona o javnim nabavkama.

Preporučuje se načelniku Opštine da obezbijedi da se planiranje i provođenje javnih nabavki male vrijednosti i procjena tržišne vrijednosti predmeta nabavke u vrijeme objavljivanja obavještenja o javnoj nabavci vrši u skladu sa članom 6., 15. stav (2) pod b), 17. i 87. Zakona o javnim nabavkama.

Preporučuje se direktoru JU Centar za socijalni rad Gacko, JPU Dječiji vrtić Gacko, JU Kulturno sportski centar Gacko, JU Turistička organizacija opštine Gacko i JU Narodna biblioteka Gacko da obezbijedi da se izvrši registracija ustanove u informacionom sistemu e-Nabavke, donosi plan nabavki, provodi procedura i dostavljaju izvještaji u postupcima javnih nabavki shodno članu 6., 17. i 75. stav (1) Zakona o javnim nabavkama.

5. Priprema i donošenje budžeta

Skupština opštine Gacko je donijela Odluku o usvajanju Budžeta opštine Gacko za 2022. godinu i Odluku o izvršenju Budžeta opštine Gacko za 2022. godinu u ukupnom iznosu od 12.572.000 KM.

Budžetom su planirani poreski prihodi (5.470.500 KM), neporeski prihodi (5.628.000 KM), grantovi (17.000 KM) i transferi između različitih jedinica vlasti (293.000 KM), primici za nefinansijsku imovinu (20.000 KM), primici od finansijske imovine (5.000 KM), ostali primici (56.500 KM) i raspodjela suficita po osnovu neutrošenih namjenskih kreditnih sredstava iz ranijeg perioda (1.082.000 KM).

Budžetski rashodi i izdaci planirani su za rashode za lična primanja zaposlenih (5.268.793 KM), rashode po osnovu korišćenja roba i usluga (1.608.647 KM), rashode finansiranja i druge finansijske troškove (111.250 KM), subvencije (445.000 KM), grantove (1.173.550 KM), doznake na ime socijalne zaštite (1.122.310 KM), rashode finansiranja, druge finansijske troškove i rashode transakcija razmjene između jedinica vlasti (50.000 KM), rashode po sudskim rješenjima (5.000 KM), transfere između različitih jedinica vlasti (45.000 KM), budžetsku rezervu (150.000 KM), izdatke za nefinansijsku imovinu (1.838.450 KM), izdatke za otplatu dugova (697.500 KM) i ostale izdatke (56.500 KM).

Nakon usvajanja Budžeta izvršene su realokacije sredstava u ukupnom iznosu od 212.160 KM i to u Opštinskoj upravi u iznosu od 150.000 KM i kod nižih budžetskih korisnika u iznosu od 62.160 KM.

Opština je sačinila Plan izmirenja obaveza prenesenih iz prethodnog perioda shodno članu 30. Zakona o fiskalnoj odgovornosti u Republici Srpskoj („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 94/15 i 62/18).

Revizijom nisu utvrđene neusklađenosti u odnosu na regulativu koja definiše proces pripreme i donošenja budžeta.

6. Finansijski izvještaji

Opština je sačinila konsolidovane finansijske izvještaje za korisnike budžeta opštine Gacko za 2022. godinu u skladu sa članom 26. Pravilnika o finansijskom izvještavanju budžetskih korisnika („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 15/17 i 17/22) i obrasce konsolidovanih finansijskih izvještaja sa Napomenama dostavila Ministarstvu finansija Republike Srpske u skladu sa članom 49. stav (6) pomenutog pravilnika.

Prilikom sačinjavanja konsolidovanih finansijskih izvještaja za 2022. godinu, Opština je izvršila konsolidaciju kako je propisano članom 123. Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 115/17 i 118/18) uključivanjem srazmjernog učešća u neto imovini/kapitalu iskazanom u bilansu stanja kontrolisanih entiteta (Javno preduzeće „Vodovod“ a.d. Gacko, Javno preduzeće „Komus“ a.d. Gacko), na dan 31.12.2022. godine.

6.1. Izvještaj o izvršenju budžeta

Izvršenje budžeta Opštine za period 01.01-31.12.2022. godine je iskazano u Konsolidovanom periodičnom izvještaju o izvršenju budžeta na računovodstvenom fondu 01 (u daljem tekstu: PIB 01) i Konsolidovanom periodičnom izvještaju o izvršenju po računovodstvenim fondovima (u daljem tekstu: PIF).

U obrascu PIB 01 iskazani su budžetski prihodi i primici u iznosu od 12.708.670 KM, što je 11% više od budžetskog okvira, dok su budžetski rashodi i izdaci iskazani u iznosu od 12.610.402 KM, što je u okviru odobrenog budžeta. Na poziciji raspodjela suficita iz ranijeg perioda, iskazano je korišćenje neutrošenih kreditnih sredstava iz ranijeg perioda u iznosu od 398.683 KM.

Revizijom je utvrđeno da su budžetski rashodi iskazani u manjem iznosu za 133.316 KM po osnovu pogrešno evidentiranih tekućih rashoda za bruto plate na rashodima obračunskog karaktera (tačka 6.1.2.1. i 6.2.2. izvještaja).

Skupština opštine Gacko nije do završetka revizije razmatrala i usvojila Izvještaj o izvršenju Budžeta opštine Gacko za 2022. godinu.

6.1.1. Prihodi i primici

Ukupni prihodi i primici iskazani su u obrascu PIB 01 i PIF u iznosu od 12.708.670 KM, a čine ih prihodi (osim obračunskih) u iznosu od 11.450.998 KM i primici u iznosu od 1.257.672 KM.

6.1.1.1. Prihodi

Prihode čine poreski prihodi, neporeski prihodi i transferi između jedinice vlasti.

Poreski prihodi su iskazani u iznosu od 6.222.042 KM, a odnose se na indirektnu poreze (5.190.479 KM), poreze na lična primanja i prihode od samostalne djelatnosti (672.304 KM), poreze na imovinu (327.914 KM) i ostale poreske prihode (31.345 KM).

Neporeski prihodi su iskazani u iznosu od 4.810.245 KM, a odnose se na naknade po raznim osnovama (4.590.690 KM), prihode od pružanja javnih usluga (173.160 KM), prihode od zakupa i rente (4.943 KM), administrativne naknade i takse (25.174 KM), komunalne naknade i takse (5.368 KM), novčane kazne (3.930 KM) i ostale neporeske prihode (6.980 KM).

Naknade po raznim osnovama najvećim dijelom se odnose na koncesione naknade za korišćenje elektroenergetskih objekata ostvarene po osnovu Zakona o koncesijama („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 59/13, 16/18, 70/20 i 111/21) u iznosu od 4.242.509 KM, te naknade za uređivanje građevinskog zemljišta (11.067 KM), korišćenje građevinskog zemljišta (10.762 KM), korišćenje mineralnih sirovina (34.075 KM), promjenu namjene poljoprivrednog zemljišta (60.299 KM), korišćenje šuma i šumskog zemljišta (97.021 KM), obavljanje poslova od opšteg interesa u šumama (7.164 KM), zaštitu voda koje plaćaju vlasnici transportnih sredstava za prevoz nafte i naftnih derivata (18.507 KM), naknade za vode za piće u javnom vodosnabdijevanju (3.008 KM), ispuštanje otpadnih voda (31.186 KM), za vode za industrijske procese, uključujući termoelektranu (29.502 KM), korišćenje komunalnih dobara od opšteg interesa (5.502 KM), finansiranje posebnih mjera za zaštitu od požara (34.018 KM) i koncesione naknade za korišćenje prirodnih dobara (6.066 KM). Shodno zakonskim odredbama o namjenskom utrošku sredstava ostvarenih po osnovu naknada, Skupština opštine je donijela za 2022. godinu Plan utroška sredstava ostvarenih od naknade po osnovu korišćenja šuma i šumskog zemljišta na prostoru Opštine uz prethodno dobijene saglasnosti od Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Republike Srpske, Plan korišćenja sredstava ostvarenih od koncesione naknade, Plan utroška sredstava po osnovu naknada od požara. Osim navedenih, donesen je Program uređenja građevinskog zemljišta, Program korišćenja sredstava ostvarenih po osnovu naknada od poljoprivrednog zemljišta, Program zajedničke komunalne potrošnje, Program namjenskog utroška sredstava posebnih vodnih naknada, Program korišćenja sredstava ostvarenih po osnovu eksploatacije mineralnih sirovina i Plan korišćenja javnih površina.

Prihodi od pružanja javnih usluga najvećim dijelom čine prihodi nižih budžetskih korisnika, od čega 120.083 KM prihodi JPU Dječiji vrtić Gacko po osnovu naknada za usluge boravka djece.

Transferi između različitih jedinica vlasti su iskazani u iznosu od 418.711 KM, a odnose se najvećim dijelom na transfer od Ministarstva zdravlja i socijalne zaštite Republike Srpske (305.929 KM) za finansiranje prava po osnovu Zakona o socijalnoj zaštiti („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 37/12, 90/16, 94/19 i 42/20), Kabineta predsjednika Republike Srpske za dogradnju JPU Dječiji vrtić Gacko (50.000 KM), JU „Vode Srpske“ za sufinansiranje projekta „Krug Planinskog dobra – spektar“ (20.000 KM) i Ministarstva prosvjete i kulture Republike Srpske (14.155 KM).

6.1.1.2. Primici

Primici se odnose na primitke za nefinansijsku imovinu po osnovu prodaje poljoprivrednog zemljišta (18.013 KM), primitke od zaduživanja (1.108.668 KM) i ostale primitke (130.991 KM).

Primici od zaduživanja se odnose na primitke od realizacije kredita po ugovoru sa Novom bankom a.d. Banja Luka (308.886 KM) i Banka Poštanske štedionice a.d. Banja Luka (800.000 KM), što je detaljnije obrazloženo u tački 6.3.2.1. izvještaja.

Ostali primici se najvećim dijelom odnose na primitke od JU Javni fond za dječiju zaštitu Republike Srpske po osnovu refundacija naknada plata za vrijeme roditeljskog odsustva (119.370 KM) i Fonda zdravstvenog osiguranja Republike Srpske po osnovu refundacija naknada plata za vrijeme bolovanja (8.751 KM).

6.1.2. Rashodi i izdaci

Ukupni rashodi i izdaci su iskazani u obrascu PIB 01 i PIF u iznosu od 12.610.402 KM, a čine ih rashodi (osim obračunskih) u iznosu od 10.066.656 KM i izdaci u iznosu od 2.543.747 KM. Na pojedinim pozicijama izvršenje budžeta je veće u odnosu na budžetski okvir i isto je pokriveno dozvoljenim realokacijama budžetskih sredstava.

6.1.2.1. Rashodi

Rashode čine rashodi za lična primanja zaposlenih, rashodi po osnovu korišćenja robe i usluga, rashodi finansiranja i drugi finansijski troškovi, subvencije, grantovi, doznake na ime socijalne zaštite, rashodi finansiranja, drugi finansijski troškovi i rashodi transakcija razmjene između jedinica vlasti, rashodi po sudskim rješenjima i transferi između jedinica vlasti.

Rashodi za lična primanja zaposlenih su iskazani u iznosu od 5.290.605 KM, a odnose se na rashode za bruto plate zaposlenih, bruto naknade troškova i ostalih ličnih primanja zaposlenih po osnovu rada, naknade plata zaposlenih za vrijeme bolovanja, roditeljskog odsustva i ostalih naknada plata koje se ne refundiraju i otpremnine i jednokratne pomoći. Lična primanja zaposlenih u Opštinskoj upravi su definisana odredbama Kolektivnog ugovora za zaposlene u Opštinskoj upravi opštine Gacko i Odlukom o visini plata funkcionera opštine Gacko, a lična primanja kod nižih budžetskih korisnika su definisana posebnim/pojedinačnim kolektivnim ugovorima i internim pravilnicima (dodatno je obrazloženo u tački 3. izvještaja).

Rashodi za bruto plate iskazani su u iznosu od 4.646.710 KM, a odnose se na neto platu (3.037.074 KM), uvećanje osnovne plate (44.780 KM), porez (124.885 KM) i doprinose na plate (1.439.971 KM). Rashodi za bruto plate iskazani su u manjem, a rashodi obračunskog karaktera u većem iznosu za 133.316 KM, jer je zbog nedovoljnog budžetskog okvira dio decembarских plata za zaposlene u Teritorijalno vatrogasno-spasilačkoj jedinici Gacko, JU Turistička organizacija opštine Gacko, JU Kulturno sportski centar Gacko i JU Informativno kulturni centar Gacko, evidentiran na ostalim rashodima obračunskog karaktera (tačka 6.2.2. izvještaja).

Rashodi za bruto naknade troškova i ostalih ličnih primanja zaposlenih po osnovu rada iskazani su u iznosu od 551.377 KM, a odnose se na rashode za naknade za regres (180.533 KM), topli obrok (93.266 KM), prevoz na posao i sa posla (76.273 KM), dnevnice za službena putovanja (12.722 KM), jubilarne nagrade (9.667 KM) i pripadajući porez i doprinose na naknade (178.916 KM).

Rashodi za naknadu plata zaposlenih za vrijeme bolovanja, roditeljskog odsustva i ostalih naknada plata iskazani su u iznosu od 38.464 KM, a odnose se na naknade plata za vrijeme bolovanja koje se ne refundiraju (21.275 KM), naknade plata za vrijeme porodijskog

odsustva koji se ne refundiraju (2.610 KM) i porez i doprinose na navedene naknade (14.580 KM).

Rashodi za otpremnine i jednokratne pomoći su iskazani u iznosu od 54.054 KM, a odnose se na rashode za otpremnine (28.407 KM), novčane pomoći u slučaju smrti člana uže porodice (10.545 KM), novčane pomoć prilikom rođenja djeteta (10.170 KM), novčane pomoći porodici u slučaju smrti zaposlenog (3.070 KM) i novčane pomoći u slučaju teže bolesti ili invalidnosti (1.862 KM).

Rashodi po osnovu korišćenja robe i usluga su iskazani u iznosu od 1.806.158 KM, a odnose se na rashode po osnovu zakupa, utroška energije, komunalnih, komunikacionih i transportnih usluga, režijskog materijala, materijala za posebne namjene, rashode tekućeg održavanja, putovanja i smještaja, stručnih usluga, usluga održavanja javnih površina i zaštite životne sredine i ostale neklasifikovane rashode.

Rashodi po osnovu utroška energije, komunalnih i komunikacionih usluga iskazani su u iznosu od 247.185 KM, a najvećim dijelom se odnose na rashode po osnovu utroška električne energije (81.064 KM), uglja, drveta i nafte za ogrev (58.013 KM), odvoza smeća (28.749 KM), korišćenja fiksnih telefona (20.710 KM), usluga deratizacije (12.858 KM), vodovoda i kanalizacije (11.287 KM), poštanskih usluga (9.891 KM), mobilnih telefona (8.150 KM), usluga prevoza (6.382 KM) i interneta (5.650 KM).

Rashodi za režijski materijal iskazani su u iznosu od 50.593 KM, a odnose se na rashode za kancelarijski materijal (25.138 KM), materijal za održavanje čistoće (10.376 KM), stručnu literaturu i službena glasila (9.276 KM) i ostali režijski materijal (5.802 KM).

Rashodi za tekuće održavanje iskazani su u iznosu od 221.969 KM, a odnose se na rashode za tekuće održavanje zgrada (26.646 KM), puteva i ostalih građevinskih objekata (139.279 KM), opreme (21.210 KM) i ostalo tekuće održavanje (34.834 KM). Usluge tekućeg održavanja objekata drumskog saobraćaja u toku 2022. godine ugovarane su putem provedenih postupaka javnih nabavki u iznosu od 79.777 KM, kao i angažovanjem JP „Komus“ a.d. Gacko i JP „Vodovod“ a.d. Gacko po nalogima Opštine u iznosu od 36.208 KM.

Rashodi po osnovu putovanja i smještaja iskazani su u iznosu od 43.542 KM, a odnose se na rashode po osnovu putovanja i smještaja u zemlji (12.278 KM), u inostranstvu (6.321 KM) i po osnovu utroška goriva (24.943 KM).

Rashodi za stručne usluge iskazani su u iznosu od 97.219 KM, a odnose se na rashode za usluge finansijskog posredovanja (21.226 KM), osiguranja (13.564 KM), informisanja i medija (15.798 KM), pravne i administrativne usluge (4.035 KM), usluge procjene i vještačenja (1.112 KM), kompjuterske usluge (12.187 KM) i ostale stručne usluge (29.297 KM).

Rashodi za usluge održavanja javnih površina i zaštite životne sredine iskazani su u iznosu od 653.649 KM, a odnose se na rashode za usluge čišćenja javnih površina po Programu zajedničke komunalne potrošnje za 2022. godinu i ugovoru sa JP „Komus“ a.d. Gacko (555.395 KM) i rashode za električnu rasvjetu na javnim površinama (97.254 KM).

Ostali neklasifikovani rashodi iskazani su u iznosu od 488.348 KM. Odnose se na rashode za stručno usavršavanje zaposlenih (6.382 KM), rashode za naknade članovima nadzornih odbora u javnim ustanovama (6.996 KM), bruto naknade članovima komisija i radnih grupa – prvostepene komisije po Zakonu o socijalnoj zaštiti, komisije za tehnički pregled objekata, ostale povremene komisije (12.746 KM), bruto naknade skupštinskim odbornicima (140.411 KM), bruto naknade po ugovoru o djelu (62.425 KM), ostale bruto naknade za rad van radnog odnosa - Opštinskoj izbornoj komisiji, biračkim odborima za Opšte izbore 2022. godine, Komisiji za žalbe (58.013 KM), rashode po osnovu organizacije prijema i manifestacija (65.677 KM), reprezentacije i poklona (27.793 KM) i ostale nepomenute

rashode (107.432 KM). Na ostalim nepomenutim rashodima evidentirani su rashodi za usluge prevoza (27.080), rashodi za tekuće održavanje (8.756 KM), rashodi za održavanje javnih površina (6.318 KM) i grantovi u zemlji (14.437 KM), što nije u skladu sa članom 92. stav (3., 6. i 9.) i 95. stav (3) Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 98/16, 115/17 i 118/18).

Na naknade članovima komisija uspostavljenih u skladu sa Zakonom o socijalnoj zaštiti, komisija za tehnički pregled objekata, komisije za organizaciju regionalne stočne izložbe, kao i na jednokratne naknade isplaćene članovima Opštinske izborne komisije, licu zaduženom za organizovanje fudbalskog turnira i ovlašćenim predstavnicima kapitala Opštine u javnim preduzećima nisu obračunati i plaćeni porezi i doprinosi, što nije u skladu sa članom 3. stav (1) tačka 7., 4. stav (3) i 52. Zakona o porezu na dohodak („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 60/15, 5/16, 66/18, 105/19, 123/20, 49/21, 119/21 i 56/22) i članom 10. Zakona o dorinosima („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 114/17, 112/19, 49/21, 119/21, 56/22 i 132/22).

Rashodi finansiranja i drugi finansijski troškovi su iskazani u iznosu od 162.873 KM, a odnose se na rashode po osnovu kamata na primljene zajmove od banaka.

Subvencije su iskazane u iznosu od 437.221 KM, a odnose se na subvencije javnim nefinansijskim subjektima u oblasti poljoprivrede (317.918 KM) u oblasti saobraćaja i veza (74.703 KM) i ostalim oblastima (44.600 KM).

Subvencije nefinansijskim subjektima u oblasti poljoprivrede najvećim dijelom se odnose na subvencije dodijeljene po javnom pozivu, u skladu sa Pravilnikom o dodjeli subvencija u poljoprivredi, posredstvom Opšte zemljoradničke zadruge Gacko (147.226 KM), finansiranje redovne djelatnosti Opšte zemljoradničke zadruge Gacko (99.927 KM), učestvovanje u projektu analize i genotipizacije uzoraka grla gatačkog goveda u saradnji sa Institutom za generičke resurse Univerziteta u Banjoj Luci (30.000 KM), sredstva doznačena Ministarstvu poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Republike Srpske po Sporazumu o sufinansiranju Poslovnog plana "Proširenje kooperantske mreže kroz podršku razvoja malih mljekarskih firmi na području Hercegovine, Romanije i Podrinja" (24.116 KM) i nagrade učesnicima 45-e Regionalne stočne izložbe u Gacku (13.650 KM).

Subvencije nefinansijskim subjektima u oblasti saobraćaja i veza dodijeljene su „Jugoprevoz“ a.d. Gacko za subvencionisanja prevoza učenika (67.288 KM) i učenicima koji putuju na relacijama koje ne pokriva pomenuti prevoznik (7.416 KM).

Subvencije nefinansijskim subjektima u ostalim oblastima dodijeljena su poslodavcima na osnovu javnog poziva u skladu sa Pravilnikom o uslovima i načinu korištenja podsticajnih sredstava za zapošljavanje i razvoj privrede opštine Gacko.

Subvencije su iskazane u većem iznosu za 175.109 KM, a u manjem iznosu su iskazani ostali neklasifikovani rashodi za 13.650 KM, grantovi u zemlji za 129.927 KM, doznake građanima za 7.416 KM i transferi entitetu za 24.116 KM, jer nagrade isplaćene učesnicima regionalne stočne izložbe, sredstva za finansiranje projekata i redovnih aktivnosti Opšte zemljoradničke zadruge, doznake učenicima za troškove prevoza i sredstva doznačena Ministarstvu poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Republike Srpske po sporazumu o sufinansiranju Poslovnog plana nisu klasifikovani u skladu sa članom 92. stav (10), 95. stav (3), 96. stav (2) i 102. Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike.

Grantovi u zemlji su iskazani u iznosu od 1.085.498 KM, a odnose se na tekuće grantove neprofitnim subjektima u zemlji i kapitalne grantove.

Tekući grantovi su iskazani u iznosu od 858.048 KM, a čine ih grantovi političkim organizacijama (22.592 KM), humanitarnim organizacijama i udruženjima (103.465 KM),

sportskim i omladinskim organizacijama i udruženjima (263.050 KM), organizacijama u oblasti zdravstvene zaštite – JZU „Prof. dr Savo Bumbić“ Gacko (146.667 KM), organizacijama i udruženjima iz oblasti obrazovanja, nauke i kulture (45.081 KM), organizacijama i udruženjima u oblasti ekonomske i privredne saradnje (1.752 KM) i ostali tekući grantovi neprofitnim subjektima (275.442 KM). Skupština opštine je u budžetu Opštine za 2022. godinu odobrila zasebne pozicije tekućih grantova za 13 ustanova, organizacija i udruženja.

Grantovi humanitarnim organizacijama i udruženjima dodijeljeni su najvećim dijelom Opštinskoj organizaciji Crvenog krsta (79.700 KM), Udruženju penzionera (11.000 KM) i Udruženju djece sa posebnim potrebama (9.265 KM).

Grantovi sportskim i omladinskim organizacijama i udruženjima dodijeljeni su po Programu razvoja sporta i godišnjeg plana raspodjele sredstava za sportske klubove, sportske organizacije i udruženja iz oblasti sporta na području opštine Gacko za 2022. godinu u iznosu od 250.000 KM, od čega najveći dio za Fudbalski klub „Mladost“ (68.000 KM), Ženski odbojkaški klub (75.000 KM), Muški odbojkaški klub (38.000 KM), Omladinski košarkaški klub (29.000 KM) i Šahovski klub „Mladost“ (10.000 KM). Program je donesen na prijedlog Savjeta za sport opštine Gacko, po provedenom javnom pozivu i izvršenom odabiru i vrednovanju programa na osnovu kriterijuma utvrđenih Pravilnikom o uslovima, kriterijumima i načinu finansiranja programa sportskih organizacija i raspodjele sredstava za sport u opštini Gacko. Grantovi u iznosu od 13.050 KM odobreni su odlukama načelnika na osnovu podnesenih pojedinačnih zahtjeva.

Grantovi organizacijama i udruženjima u oblasti obrazovanja, nauke i kulture dodijeljeni su dijelom na osnovu Odluke o raspodjeli sredstava kulture za 2022. godinu po prijedlogu Savjeta za kulturu (45.000 KM), a dijelom na osnovu odobrenih projekata po provedenom javnom pozivu. Najveći dio je odobren SPKD „Prosvjeta“ Gacko (17.001 KM) i KUD „Zelengora“ Gacko (14.500 KM).

Grantovi ostalim neprofitnim subjektima dodijeljeni su za projekte organizacija civilnog društva po provedenim javnim pozivima, dijelom kroz sufinansiranje programa UNDP (63.755 KM) i odobravanjem sredstava sa zasebnih budžetskih pozicija za Opštinsku boračku organizaciju Gacko (118.938 KM), Stambeno komunalnu zajednicu Gacko (34.349 KM) i Sindikalnu podružnicu administrativnih radnika (22.400 KM). Osim navedenog, po primljenim zahtjevima, bez provođenja javnog poziva i definisanih kriterijuma za utvrđivanje iznosa odobrene pomoći, na prijedlog komisije odlukom načelnika Opštine dodijeljeni su grantovi za četiri zajednice etažnih vlasnika (12.000 KM) i četiri fizička lica za stimulisanje stambene izgradnje u seoskim područjima (14.000 KM). Sredstva granta zajednicama etažnih vlasnika i za stimulisanje stambene izgradnje u seoskim područjima, namijenjena za adaptaciju i rekonstrukciju (kolektivnih i individualnih) stambenih objekata, nisu planirana i evidentirana shodno članu 95. stav (1) Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike kao kapitalni grant.

Kapitalni grantovi iskazani su u iznosu od 227.450 KM, a odnose se na grantove etničkim i vjerskim organizacijama (35.950 KM), JZU Dom zdravlja „Prof. dr Savo Bumbić“ Gacko (11.500 KM), JP „Vodovod“ a.d. Gacko (90.000 KM) i JP „Komus“ a.d. Gacko (90.000 KM).

Doznake na ime socijalne zaštite koje se isplaćuju iz budžeta Republike, opština i gradova su iskazane u iznosu od 1.154.570 KM, a odnose se na doznake građanima (971.466 KM) i doznake pružaocima usluga socijalne zaštite (183.104 KM). Čine ih najvećim dijelom tekuće doznake korisnicima socijalne zaštite (za stalnu novčanu pomoć, dodatak za pomoć i njegu drugog lica, smještaj u domove, jednokratne novčane pomoći i ličnu invalidninu) u iznosu od 594.001 KM, doznake Centru za djecu sa posebnim potrebama (135.967 KM), hraniteljskim porodicama (46.387 KM), porodicama palih boraca, ratnih vojnih invalida i civilnih žrtava rata (80.104 KM), stipendije učenicima i studentima (135.671 KM) i pomoći mladima za sklapanje brakova i povećanje nataliteta (107.348 KM).

Rashodi finansiranja, drugi finansijski troškovi i rashodi transakcija razmjene između jedinica vlasti su iskazani u iznosu od 44.515 KM, a odnose se na rashode po osnovu kamata na zajmove primljene od entiteta.

Rashodi po sudskim rješenjima su iskazani u iznosu od 40.162 KM, a odnose se najvećim dijelom na rashode po osnovu glavnice duga (17.827 KM), advokatskih i pravnih usluga (3.107 KM) i ostale rashode po sudskim rješenjima (19.227 KM).

Transferi između različitih jedinica vlasti su iskazani u iznosu od 45.054 KM, a odnose se najvećim dijelom na transfere entitetu (10.730 KM) i jedinicama lokalne samouprave (7.648 KM) po osnovu zapisnika Poreske uprave Republike Srpske o poravnanju više i pogrešno uplaćenih javnih prihoda, te transfere Fondu zdravstvenog osiguranja Republike Srpske po osnovu zdravstvenog osiguranja za korisnike prava iz socijalne zaštite (23.340 KM).

Preporučuje se načelniku Opštine da obezbijedi da se:

- **klasifikacija rashoda za usluge prevoza, tekuće održavanje, održavanje javnih površina, organizaciju manifestacija, tekuće i kapitalne grantove, doznake građanima i transfere između različitih jedinica vlasti vrši u skladu sa članom 92. stav (3., 6., 9. i 10.), 95. stav (1. i 3.), 96. stav (2) i 102. Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike,**
- **obračunavaju porezi i doprinosi na naknade članovima komisija i radnih grupa u skladu sa članom 3. stav (1) tačka 7., 4. stav (3) i 52. Zakona o porezu na dohodak i članom 10. Zakona o doprinosima.**

6.1.2.2. Izdaci

Izdaci se odnose na izdatke za nefinansijsku imovinu (1.068.179 KM), izdatke za otplatu dugova (825.794 KM) i ostale izdatke (649.774 KM).

Izdaci za nefinansijsku imovinu odnose se na izdatke za izgradnju i pribavljanje zgrada i objekata (830.815 KM), investiciono održavanje, rekonstrukciju i adaptaciju zgrada i objekata (4.580 KM), nabavku postrojenja i opreme (76.611 KM), investiciono održavanje opreme (3.803 KM), nematerijalnu proizvedenu imovinu (60.828 KM) i izdatke za zalihe materijala, robe, sitnog inventara, ambalaže i slično (91.542 KM).

Izdaci za izgradnju i pribavljanje zgrada i objekata najvećim dijelom se odnose na uređenje Trga Save Vladislavića i uređenje okolnog prostora (305.374 KM), asfaltiranje prilaza javnim ustanovama (147.082 KM), rekonstrukciju vodovodne mreže (92.416 KM), rekonstrukciju lokalnih puteva u MZ Fojnica i MZ Avtovac (99.555 KM), asfaltiranje puteva u selima Nadanići-Macanovići (56.110 KM), dogradnju JPU Dječiji vrtić Gacko (37.581 KM) i izgradnju autobuskih stajališta u MZ Nadanići i MZ Avtovac (25.116 KM). Pomenuti izdaci za rekonstrukciju i uređenje nefinansijske imovine u najmanjem iznosu od 679.958 KM nisu klasifikovani shodno članu 105. Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike, jer su evidentirani na izdacima za izgradnju i pribavljanje zgrada i objekata.

U toku 2022. godine izvršena su ulaganja u nefinansijsku imovinu iz rezervisanih budžetskih sredstava 2021. godine u iznosu od 574.791 KM i to za izgradnju sportske dvorane (197.316 KM), izgradnju kanala Berotina (164.230 KM), uređenje Trga Save Vladislavića (127.194 KM), dogradnju JPU Dječiji vrtić Gacko (38.000 KM) i ostale projekte započete u prethodnim godinama (48.051 KM).

Izdaci za nabavku postrojenja i opreme najvećim dijelom se odnose na izdatke za nabavku kancelarijskog namještaja, mašina i inventara (32.205 KM), komunikacione i računarske

opreme (21.835 KM), grijne, rashladne i zaštitne opreme (3.229 KM), opreme za obrazovanje, nauku, kulturu i sport (11.808 KM) i ostale opreme (7.533 KM).

Izdaci za nematerijalnu proizvedenu imovinu se odnose na izdatke za računarske programe (2.340 KM), izradu raznih projekata (34.386 KM), regulacionih planova (11.232 KM), elaborata (1.755 KM) i studija izvodljivosti (11.115 KM).

Izdaci za otplatu dugova odnose se na izdatke za otplatu glavnice primljenih zajmova od banaka (tačka 6.3.2.1. izvještaja).

Ostali izdaci se najvećim dijelom odnose na izdatke za izmirenje obaveza iz prethodnih perioda (510.383 KM) i izdatke po osnovu naknade plata za vrijeme bolovanja i roditeljskog odsustva koji se refundiraju od fondova obaveznog socijalnog osiguranja (138.225 KM).

Preporučuje se načelniku Opštine da obezbijedi da se klasifikovanje izdataka za investiciono održavanje, rekonstrukciju i adaptaciju zgrada i objekata vrši shodno članu 105. Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike.

6.1.3. Budžetski suficit/deficit

U obrascu PIB 01 i PIF iskazan je budžetski suficit u iznosu od 334.176 KM i predstavlja zbir bruto budžetskog suficita u iznosu od 1.384.342 KM i neto izdataka za nefinansijsku imovinu iskazanih u negativnom iznosu od 1.050.166 KM. Iskazani bruto budžetski suficit predstavlja razliku između budžetskih prihoda (11.450.998 KM) i budžetskih rashoda (10.066.656 KM), a neto izdaci za nefinansijsku imovinu predstavljaju razliku između primitaka (18.013 KM) i izdataka za nefinansijsku imovinu (1.068.179 KM).

Revizijom je utvrđeno da je budžetski suficit iskazan u većem iznosu za 133.316 KM zbog pogrešno klasifikovanih tekućih rashoda i rashoda obračunskog karaktera (tačka 6.1.2.1. i 6.2.2. izvještaja).

6.1.4. Neto finansiranje

Neto finansiranje iskazano u iznosu od 162.774 KM predstavlja razliku između zbira primitaka od zaduživanja (1.108.668 KM), ostalih primitaka (130.991 KM) i raspodjele suficita po osnovu neutrošenih namjenskih kreditnih sredstava iz ranijeg perioda (398.683 KM) i zbira izdataka za otplatu dugova (825.794 KM) i ostalih izdataka (649.774 KM).

6.1.5. Razlika u finansiranju

Razlika u finansiranju je iskazana u iznosu od 496.950 KM, a čine je budžetski suficit (334.176 KM) i neto finansiranje (162.774 KM). Revizijom je utvrđeno da je razlika u finansiranju iskazana u manjem iznosu za 133.316 KM (tačka 6.1.2.1. i 6.2.2. izvještaja).

6.1.6. Izvještaj o izvršenju po računovodstvenim fondovima

Izvršenje budžeta Opštine u 2022. godini je iskazano u cjelosti na opštem računovodstvenom fondu 01 (obrazloženo u tački 6.1. izvještaja). Na ostalim računovodstvenim fondovima (od 02 do 05) nije bilo izvršenja u toku 2022. godine.

6.2. Bilans uspjeha

Prihode i rashode iskazane u Konsolidovanom bilansu uspjeha čine budžetski prihodi i rashodi koji su iskazani u izvještajima o izvršenju budžeta (PIB 01 i PIF) i prihodi i rashodi obračunskog karaktera.

6.2.1. Prihodi

Prihodi su u bilansu uspjeha iskazani u iznosu od 11.992.442 KM, a čine ih poreski i neporeski prihodi i transferi između različitih jedinica vlasti (obrazloženi u tački 6.1.1.1. izvještaja) i prihodi obračunskog karaktera.

Prihodi obračunskog karaktera su iskazani u iznosu od 541.444 KM, a odnose se najvećim dijelom na prihode obračunskog karaktera po osnovu poreskih i drugih fiskalnih propisa koji su evidentirani na osnovu Izvještaja iz jedinstvene evidencije o prijavljenim i uplaćenim porezima za period 01.01-31.12.2022. godine od Poreske uprave Republike Srpske (16.309 KM), prihode obračunskog karaktera po osnovu potraživanja za koncesionu naknadu (484.031 KM) i pomoći u naturi (14.504 KM).

6.2.2. Rashodi

Rashodi su u Konsolidovanom bilansu uspjeha iskazani u iznosu od 13.348.823 KM, a čine ih tekući rashodi i transferi između različitih jedinica vlasti (obrazloženi u tački 6.1.2.1. izvještaja) i rashodi obračunskog karaktera.

Rashodi obračunskog karaktera su iskazani u iznosu od 3.282.167 KM, a odnose se na rashode po osnovu nabavne vrijednosti realizovanih zaliha (79.426 KM), rashode po osnovu amortizacije (2.953.820 KM), rashode od usklađivanja vrijednosti imovine (114.477 KM) i ostale rashode obračunskog karaktera (134.444 KM).

Rashodi po osnovu amortizacije odnose se na rashode po osnovu amortizacije stambenih, građevinskih, saobraćajnih i poslovnih objekata i prostora (2.786.774 KM), opreme (159.174 KM) i nematerijalne imovine (7.872 KM). Prilikom obračuna amortizacije primijenjene su stope propisane Pravilnikom o primjeni godišnjih amortizacionih stopa za budžetske korisnike („Službeni glasnik Republike Srpske” broj 110/16).

Rashodi od usklađivanja vrijednosti imovine najvećim dijelom su iskazani zbog evidentiranja promjena na potraživanjima za poreske i neporeske prihode na osnovu Izvještaja iz jedinstvene evidencije o prijavljenim i uplaćenim porezima za period 01.01-31.12.2022. godine od Poreske uprave Republike Srpske (102.005 KM).

Ostali rashodi obračunskog karaktera se najvećim dijelom odnose na rashode evidentirane za dio obračunatih decembarskih plata za zaposlene u Teritorijalno vatrogasno-spasilačkoj jedinici Gacko, JU Turistička organizacija opštine Gacko, JU Kulturno sportski centar Gacko i JU Informativno kulturni centar Gacko u iznosu od 133.316 KM. Navedeni rashodi predstavljaju tekuće rashode koji zahtijevaju odliv novčanih sredstava i ne predstavljaju rashode obračunskog karaktera kako je to definisano članom 100. Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike. Shodno navedenom, ostali rashodi obračunskog karaktera su iskazani u većem iznosu za 133.316 KM, a u manjem iznosu su iskazani tekući rashodi za bruto plate (tačka 6.1.2.1. izvještaja). Za navedeni iznos je manje iskazano izvršenje budžeta u obrascu PIB 01 i PIF.

Preporučuje se načelniku Opštine i direktoru JU Turistička organizacija opštine Gacko, JU Kulturno sportski centar Gacko i JU Informativno kulturni centar Gacko da obezbijede da se u okviru rashoda obračunskog karaktera iskazuju rashodi koji ne zahtijevaju odlive novčanih sredstava u skladu sa članom 100. Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike.

6.2.3. Finansijski rezultat

U Konsolidovanom bilansu uspjeha na dan 31.12.2022. godine, kao razlika prihoda u iznosu od 11.992.442 KM i rashoda u iznosu od 13.348.823 KM, iskazan je finansijski rezultat u negativnom iznosu od 1.356.381 KM.

6.3. Bilans stanja

U Konsolidovanom bilansu stanja Opštine na dan 31.12.2022. godine, iskazana je ukupna aktiva u iznosu od 105.845.550 KM bruto vrijednosti, 60.972.036 KM ispravke vrijednosti i 44.873.515 KM neto vrijednosti, koju čine poslovna aktiva i vanbilansna aktiva. Ukupna aktiva je uravnotežena sa ukupnom pasivom.

6.3.1. Aktiva

Na dan 31.12.2022. godine iskazana je poslovna aktiva u iznosu od 105.740.631 KM bruto vrijednosti, 60.972.036 KM ispravke vrijednosti i 44.768.596 KM neto vrijednosti. Poslovnu aktivu čini tekuća imovina i stalna imovina. Revizijom je utvrđeno da je poslovna aktiva zbog neevidentiranja i pogrešnog evidentiranja poslovnih promjena u vezi nefinansijske imovine u stalnim sredstvima precijenjena najmanje za 1.029.078 KM (tačka 6.3.1.2. izvještaja).

6.3.1.1. Tekuća imovina

Tekuća imovina je iskazana u iznosu od 4.283.176 KM bruto vrijednosti, 666.124 KM ispravke vrijednosti i 3.617.053 KM neto vrijednosti, a odnosi se na kratkoročnu finansijsku imovinu i razgraničenja i nefinansijsku imovinu u tekućim sredstvima.

Kratkoročna finansijska imovina i razgraničenja su iskazani u iznosu od 4.265.243 KM bruto vrijednosti, 660.505 KM ispravke vrijednosti i 3.604.738 KM neto vrijednosti, a odnose se na gotovinu i gotovinske ekvivalente, kratkoročna potraživanja, kratkoročna razgraničenja i kratkoročnu finansijsku imovinu i razgraničenja iz transakcija sa drugim jedinicama vlasti.

Gotovina i gotovinski ekvivalenti su iskazani u iznosu od 1.769.092 KM, a najvećim dijelom ih čine sredstva na bankovnim računima (1.769.077 KM).

Kratkoročna potraživanja su iskazana u iznosu od 1.572.065 KM bruto vrijednosti, 487.543 KM ispravke vrijednosti i 1.084.522 KM neto vrijednosti, a čine ih potraživanja po osnovu prodaje i izvršenih usluga, potraživanja od zaposlenih i potraživanja za nenaplaćene poreze i neporeske prihode.

Potraživanja po osnovu prodaje i izvršenih usluga su iskazana u iznosu od 19.166 KM, a odnose se najvećim dijelom na potraživanja na ime pruženih usluga boravka djece u JPU Dječiji vrtić Gacko (17.329 KM).

Potraživanja za nenaplaćene poreze i neporeske prihode iskazana su u iznosu od 1.498.502 KM bruto vrijednosti, 449.200 KM ispravke vrijednosti i 1.049.302 KM neto vrijednosti. Najvećim dijelom odnose se na potraživanje naknade za korišćenje prirodnih resursa u svrhu proizvodnje električne energije (932.054 KM), naknada za korišćenje šuma i šumskog zemljišta (59.966 KM) i dospjela redovna potraživanja po evidenciji u poreskom knjigovodstvu (44.590 KM). Potraživanja za naknade za korišćenje šuma i šumskog zemljišta iskazana su u većem iznosu za 35.519 KM, jer je dio potraživanja za koje je odložen rok plaćanja uknjižen kao novo potraživanje na kraju godine preuzimanjem podataka iz izvještaja koji je dostavila Poreska uprava Republike Srpske. U toku revizije Opština je isknjižila pogrešno evidentirani iznos potraživanja, u skladu sa članom 68. Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike i shodno tome nije data preporuka.

Na osnovu Izvještaja iz jedinstvene evidencije o prijavljenim i uplaćenim porezima za period 01.01 - 31.12.2022. godine koji je dostavljen od Poreske uprave Republike Srpske, u skladu sa Uputstvom o primjeni MRS JS – 23 Prihodi od transakcija koje nisu transakcije razmjene (porezi i prenos), evidentirana su ukupna dospjela potraživanja za nenaplaćene poreze i neporeske prihode u neto iznosu od 55.350 KM, od kojih dospjela redovna potraživanja iznose 44.590 KM i dospjela odgođena potraživanja 10.760 KM. Sporna dospjela potraživanja iskazana su u iznosu od 421.240 KM, koliko iznosi i njihova korekcija.

Kratkoročna razgraničenja su iskazana u iznosu od 683.736 KM, a odnose se najvećim dijelom na avans za nefinansijsku imovinu (509.042 KM) dat izvođaču radova po Projektu Dogradnja vodovodnog sistema opštine Gacko (tačka 6.3.1.2. izvještaja) i razgraničenja po osnovu neizmirenih obaveza za naknade plata za vrijeme roditeljskog odsustva i bolovanja koje se refundiraju od fondova obaveznog socijalnog osiguranja (17.394 KM).

Kratkoročna finansijska imovina i razgraničenja iz transakcija sa drugim jedinicama vlasti su iskazana u iznosu od 67.389 KM, a odnose se najvećim dijelom na potraživanja od Ministarstva zdravlja i socijalne zaštite Republike Srpske za socijalna davanja, isplatu stalnih novčanih pomoći i tuđe njege (27.019 KM), potraživanja po osnovu refundacija za naknadu plata od fondova socijalne zaštite (14.440 KM) i potraživanja od Ministarstva finansija Republike Srpske na ime raspodjele javnih prihoda (23.154 KM).

Nefinansijska imovina u tekućim sredstvima je iskazana u iznosu od 17.933 KM bruto vrijednosti, 5.619 KM ispravke vrijednosti i 12.315 KM neto vrijednosti, a odnosi se na stalnu imovinu namijenjenu prodaji i obustavljena poslovanja (8.848 KM), zalihe materijala, učinaka i robe (2.011 KM) i sitan inventar, auto gume, odjeća, obuća i slično (1.456 KM).

6.3.1.2. Stalna imovina

Stalna imovina je iskazana u iznosu od 101.457.455 KM bruto vrijednosti, 60.305.912 KM ispravke vrijednosti i 41.151.543 KM neto vrijednosti, a odnosi se na dugoročnu finansijsku imovinu i razgraničenja i nefinansijsku imovinu u stalnim sredstvima.

Dugoročna finansijska imovina i razgraničenja iskazana su u iznosu 1.215.885 KM, a odnosi se na dugoročne plasmane i dugoročna potraživanja.

Dugoročni plasmani su iskazani po osnovu akcija i učešća u kapitalu u iznosu od 1.176.709 KM, nakon provedenog postupka konsolidacije u skladu sa članom 123. stav (3. i 4.) Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike. Odnose se na srazmjerno vlasničko učešće Opštine u ukupnom kapitalu JP „Komus“ a.d. Gacko (680.515 KM) i JP „Vodovod“ a.d. Gacko (496.194 KM). Zbog iskazanih gubitaka pomenutih javnih preduzeća, srazmjerna vrijednost učešća u kapitalu u konsolidovanom bilansu stanja manja je za 2.143.819 KM od nominalne vrijednosti akcija evidentiranih u GKT. Učešće Opštine u kapitalu JZU Dom zdravlja “Prof. dr Savo Bumbić” Gacko nema vrijednost, jer je pomenuta ustanova na dan izvještavanja u svom bilansu stanja iskazala gubitak iznad vrijednosti kapitala.

Dugoročna potraživanja iskazana su u iznosu od 39.176 KM. Odnose se na potraživanja za poreze i neporeske prihode za koje je produžen rok plaćanja evidentirana na osnovu Izvještaja iz jedinstvene evidencije o prijavljenim i uplaćenim porezima za period 01.01 - 31.12.2022. godine koji je dostavljen od Poreske uprave Republike Srpske.

Nefinansijska imovina u stalnim sredstvima je iskazana u iznosu od 100.241.570 KM bruto vrijednosti, 60.305.912 KM ispravke vrijednosti i 39.935.658 KM neto vrijednosti, a odnosi se na proizvedenu stalnu imovinu, dragocjenosti, neproizvedenu stalnu imovinu i nefinansijsku imovinu u stalnim sredstvima u pripremi. Vrijednost nefinansijske imovine u stalnim sredstvima u 2022. godini povećana je za 1.570.972 KM po osnovu izvršenih ulaganja (obrazloženo u tački 6.1.2.2. izvještaja), a smanjena za 2.953.820 KM po osnovu korekcije vrijednosti za efekte obračunate amortizacije

Knjigovodstvena evidencija nefinansijske imovine u stalnim sredstvima odstupa od stvarnog stanja imovine sa kojom Opština raspolaže i koju koristi, jer dijelom nije priznata i vrednovana u skladu sa odredbama Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike i zahtjevima MRS-JS 17 - Nekretnine, postrojenja i oprema i MRS-JS 31 - Nematerijalna imovina, što je obrazloženo u daljem tekstu izvještaja kod zgrada i objekata, nematerijalne proizvedene imovine i nefinansijske imovine u stalnim sredstvima u pripremi.

Proizvedena stalna imovina iskazana je u iznosu od 90.441.323 KM bruto vrijednosti, 60.305.912 KM ispravke vrijednosti i 30.135.411 KM neto vrijednosti, a odnosi se na zgrade i objekte, postrojenja i opremu, biološku imovinu i nematerijalnu neproizvedenu imovinu.

Zgrade i objekti su iskazani u iznosu od 86.986.738 KM bruto vrijednosti, 57.794.252 KM ispravke vrijednosti i 29.192.486 KM neto vrijednosti, a čine je stambeni objekti i jedinice, poslovni objekti i prostori, putevi i mostovi, javna rasvjeta i drugi objekti.

Revizijom je utvrđeno da je vrijednost zgrada i objekata precijenjena najmanje za 321.774 KM jer stambene jedinice koje su otkupljene i predstavljaju privatno vlasništvo nisu isknjižene iz knjigovodstvenih evidencija Opštine, a potcijenjena najmanje za 1.003.647 KM, jer za poslovne događaje u tekućem i prethodnim obračunskim periodima Opština nije izvršila prenos aktiviranih sredstava na odgovarajuće pozicije imovine u upotrebi. Navedeno nije u skladu sa članom 26. stav (1) i 42. stav (2) Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike i zahtjevima MRS-JS 17- Nekretnine, postrojenja i oprema, paragrafi 71. i 82.

Postrojenja i oprema su iskazani u iznosu od 3.042.146 KM bruto vrijednosti, 2.122.097 KM ispravke vrijednosti i 920.049 KM neto vrijednosti.

Nematerijalna proizvedena imovina je iskazana u iznosu od 410.047 KM bruto vrijednosti 389.563 KM ispravke vrijednosti i 20.484 KM neto vrijednosti, a odnosi se na računarske programe i ostalu nematerijalnu proizvedenu imovinu. Ostala nematerijalna proizvedena imovina potcijenjena je najmanje za 32.119 KM jer po ispunjavanju uslova nije izvršen prenos iz pripreme u upotrebu, što nije u skladu sa članom 42. stav (2) Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike.

Dragocjenosti su iskazane u iznosu od 78.979 KM, a čine ih umjetnička djela i arhivska građa.

Neproizvedena stalna imovina iskazana je u iznosu od 2.250.976 KM, a čini je gradsko građevinsko zemljište (2.090.591 KM) i ostalo građevinsko zemljište (160.385 KM).

Nefinansijska imovina u stalnim sredstvima u pripremi je iskazana u iznosu od 7.470.292 KM, a odnosi se najvećim dijelom na ulaganja u izgradnju sportske dvorane (2.393.209 KM), dogradnju vodovodnog sistema opštine Gacko (2.371.947 KM), kupovinu objekta Dom za stara lica (680.990 KM), izgradnju južne zaobilaznice (358.484 KM), asfaltiranje prilaza javnim ustanovama (147.082 KM) i Vidovdanske ulice sa parkingom (126.818 KM) i izgradnju fekalne kanalizacije u ulici Solunskih dobrovoljaca (115.313 KM).

Na osnovu naprijed navedenog, vrijednost nefinansijske imovine u stalnim sredstvima u pripremi precijenjena je najmanje za 1.743.070 KM, jer nije izvršen prenos aktiviranih sredstava na odgovarajuće pozicije imovine u upotrebi u iznosu od 1.035.766 KM, kako je prethodno obrazloženo u ovoj tački izvještaja. U toku revizije izvršen je prenos sa nefinansijske imovine u pripremi u navedenom iznosu (1.035.766 KM) na odgovarajuće pozicije zgrada i objekata i nematerijalne proizvedene imovine u upotrebi u skladu sa članom 42. stav (2) Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike. Takođe, na nefinansijskoj imovini u stalnim sredstvima u pripremi evidentirana je imovina koja je u ranijim godinama pribavljena za potrebe drugih subjekata u iznosu od 707.304 KM. Po završetku pribavljanja nije izvršen prenos i isknjižavanje imovine iz knjigovodstvene evidencije Opštine, što nije u skladu sa članom 26. stav (1), 30. stav (1) i 65. stav (2) Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike i zahtjevima MRS-JS 17- Nekretnine, postrojenja i oprema, paragraf 82. i MRS-JS 31 - Nematerijalna proizvedena imovina, paragraf 28.

Zbog nepravilnog evidentiranja nefinansijske imovine u stalnim sredstvima, rashodi po osnovu amortizacije nisu obračunati i iskazani kako je definisano odredbama Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike. Za navedene pozicije nismo vršili preračun troškova amortizacije.

Na sredstvima u pripremi evidentirana su ulaganja po Projektu „Dogradnja vodovodnog sistema opštine Gacko“ u iznosu od 2.371.947 KM, po Ugovoru iz 2018. godine sa izvođačem radova „Buk promet“ d.o.o. Bijeljina (vrijednost ugovora 5.599.268 KM, rok za izvođenje radova 15 mjeseci od uvođenja izvođača u posao). Za dogradnju vodovodnog sistema Opština je u 2018. godini sa Ministarstvom finansija Republike Srpske zaključila ugovor o prenosu kreditnih sredstava Evropske investicione banke u iznosu od 2.493.683 KM, po Projektu „Vodovod i kanalizacija Republike Srpske“ sa rokom otplate 25 godina, uz period odgode plaćanja osam godina. Kreditna sredstva su realizovana u cjelosti, a izvođač radova je ispostavio četiri privremene situacije u vrijednosti od 2.266.746 KM. Četvrta privremena situacija ispostavljena je 10.12.2020. godine i tad su po izjavi odgovornih lica u Opštini obustavljeni radovi. Izvođač radova je pokrenuo sudski spor protiv Opštine u 2022. godini radi isplate duga i naknade štete za izgublenu dobit (tačka 6.6. izvještaja). Krajem 2022. godine po provedenoj javnoj nabavci zaključen je ugovor za izradu idejnog rješenja i glavnog projekta sanacije, rekonstrukcije i razvoja vodovodnog sistema s ciljem definisanja integralnog strateškog pristupa dugoročnog rješavanja vodosnabdijevanja u skladu sa kojim će se odlučivati o daljim aktivnostima na započetom projektu.

Preporučuje se načelniku Opštine da obezbijedi da se priznavanje i vrednovanje nefinansijske imovine vrši u skladu sa članom 26. stav (1), 30. stav (1), 42. stav (2) i 65. stav (2) Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike i zahtjevima MRS-JS 17 - Nekretnine, postrojenja i oprema i MRS-JS 31 - Nematerijalna proizvedena imovina.

6.3.2. Pasiva

Poslovna pasiva je na dan 31.12.2022. godine iskazana u iznosu od 44.768.596 KM, a čine je obaveze i razgraničenja i vlastiti izvori. Revizijom je utvrđeno da je poslovna pasiva precijenjena najmanje za 1.029.078 KM (tačka 6.3.2.2. izvještaja).

6.3.2.1. Obaveze i razgraničenja

Obaveze i razgraničenja su iskazane u iznosu od 10.867.737 KM, a čine ih kratkoročne obaveze i razgraničenja i dugoročne obaveze i razgraničenja.

Kratkoročne obaveze i razgraničenja su iskazane u iznosu od 5.302.834 KM, a najvećim dijelom se odnose na kratkoročne finansijske obaveze (1.144.289 KM), obaveze za lična primanja zaposlenih (936.057 KM), obaveze iz poslovanja (2.990.257 KM), obaveze za subvencije, grantove i doznake na ime socijalne zaštite (209.222 KM) i kratkoročne obaveze i razgraničenja iz transakcija sa drugim jedinicama vlasti (20.566 KM).

Kratkoročne finansijske obaveze odnose se na obaveze po dugoročnim zajmovima koji dospijevaju na naplatu do godinu dana kod Nove banke a.d. Banja Luka (201.037 KM), Uni Credit Bank a.d. Banja Luka (305.416 KM), Banka poštanske štedionice a.d. Banja Luka (183.830 KM) i po osnovu dva kredita kod Raiffeisen bank d.d. Bosna i Hercegovina (454.006 KM) - objašnjeno u tački 6.3.2.2. izvještaja.

Obaveze za lična primanja zaposlenih odnose se na obaveze za bruto plate i naknade plata za decembar 2022. godine (433.860 KM) i bruto naknade troškova i ostalih ličnih primanja zaposlenih (502.197 KM), od čega najveći dio po osnovu obaveza za topli obrok iz ranijih godina i troškove za porez i doprinose na regres iz 2020. godine (494.834 KM).

Obaveze iz poslovanja najvećim dijelom se odnose na obaveze prema dobavljačima (2.471.768 KM), obaveze prema fizičkim licima (505.073 KM) i po osnovu poreza i doprinosa na teret poslodavca (10.146 KM).

Obaveze za subvencije, grantove i doznake na ime socijalne zaštite odnose se na obaveze za subvencije (60.695 KM), grantove (80.982 KM) i obaveze za doznake na ime socijalne zaštite koje se isplaćuju iz budžeta opštine (67.545 KM).

Kratkoročne obaveze i razgraničenja iz transakcija sa drugim jedinicama vlasti odnose se na obaveze po zapisnicima Poreske uprave Republike Srpske o obračunu i poravnanju više i pogrešno uplaćenih javnih prihoda.

Do isteka roka za izradu i dostavljanje konsolidovanih finansijskih izvještaja izmirene su obaveze iz 2022. godine u iznosu od 847.855 KM, a odnose se na kratkoročne finansijske obaveze (157.398 KM), obaveze za lična primanja zaposlenih (425.295 KM), obaveze iz poslovanja (199.437 KM) i obaveze za doznake na ime socijalne zaštite (65.725 KM).

Dugoročne obaveze i razgraničenja su iskazani u iznosu od 5.564.903 KM, a odnose se na dugoročne obaveze po zajmovima (3.071.220 KM) i dugoročne obaveze i razgraničenja iz transakcija sa drugim jedinicama vlasti (2.493.683 KM).

Dugoročne obaveze po zajmovima primljenim od banaka odnose se na glavnice duga koji dospijeva u periodu dužem od godinu dana po kreditnom zaduženju kod Raiffeisen bank d.d. Bosna i Hercegovina u iznosu od 162.557 KM (po kreditu iz 2016. godine), u iznosu od 911.614 KM (po kreditu iz 2021. godine), Uni Credit Bank a.d. Banja Luka u iznosu od 210.475 KM (po kreditu iz 2016. godine), Nove banke a.d. Banja Luka u iznosu od 1.170.404 KM (po kreditu iz 2021. godine) i Banka poštanske štedionice a.d. Banja Luka kredita u iznosu od 616.170 KM (po kreditu iz 2022. godine).

Pored kredita iz ranijeg perioda, u 2022. godini zaključen je ugovor o kreditu sa Banka poštanske štedionice a.d. Banja Luka za finansiranje kapitalnih ulaganja u iznosu od 1.800.000 KM (rok otplate 2030. godina).

Dugoročne obaveze i razgraničenja iz transakcija sa drugim jedinicama vlasti se odnose na obaveze po osnovu kredita zaključenog sa Ministarstvom finansija Republike Srpske za sufinansiranje Projekta „Dogradnja vodovodnog sistema opštine Gacko“. Pomenuto kreditno zaduženje je realizovano u ranijem periodu po Ugovoru o prenosu kreditnih sredstava Evropske investicione banke po Projektu „Vodovod i kanalizacija Republike Srpske“, a rok otplate je 2043. godina.

Shodno članu 72. stav (2) Zakona o zaduživanju, dugu i garancijama Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 71/12, 52/14, 114/17, 131/20, 28/21 i 90/21), Opština je u „Službenom glasniku Republike Srpske“ broj 37/23 objavila Izvještaj o stanju duga i garancijama na dan 31.12.2022. godine.

6.3.2.2. Vlastiti izvori sredstava

Vlastiti izvori su iskazani u iznosu od 33.900.859 KM, a čine ih trajni izvori sredstava, rezerve, finansijski rezultat ranijih godina i finansijski rezultat tekuće godine.

Trajni izvori sredstava iskazani su u iznosu od 3.770.703 KM. Iznos trajnih izvora sredstava evidentiran u GKT (5.914.521 KM) umanjen je za 2.143.819 KM kao efekat konsolidacije srazmjernog učešća u neto imovini/kapitalu kontrolisanih entiteta (tačka 6.3.1.2. izvještaja).

Rezerve su iskazane u iznosu od 150.210 KM po osnovu revalorizacije nefinansijske imovine.

Finansijski rezultat ranijih godina je iskazan u iznosu od 31.336.327 KM. Revizijom je utvrđeno da je finansijski rezultat ranijih godina iskazan u većem iznosu najmanje za 1.029.078 KM po osnovu precijenjene nefinansijske imovine u stalnim sredstvima (tačka 6.3.1.2. izvještaja).

Finansijski rezultat tekuće godine iskazan je u negativnom iznosu od 1.356.381 KM.

6.3.3. Vanbilansna evidencija

Pozicije vanbilansne aktive i pasive iskazane su u iznosu od 104.919 KM i odnose se na primljene garancije od dobavljača za dobro izvršenje posla. Mjenice preuzete kao sredstvo obezbjeđenja za izvršenje ugovorenih obaveza korisnika podsticaja za zapošljavanje i razvoj privrede nisu bile evidentirane na vanbilansnim pozicijama na dan 31.12.2022. godine. U toku revizije Opština je evidentirala mjenice u skladu sa članom 92. stav (1) Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike i shodno tome nije data preporuka.

6.4. Bilans novčanih tokova

U Konsolidovanom bilansu novčanih tokova iskazani su prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti u iznosu od 11.590.335 KM, odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti u iznosu od 10.098.267 KM i pozitivan neto novčani tok iz poslovnih aktivnosti u iznosu od 1.492.068 KM.

Prilivi gotovine iz investicionih aktivnosti iskazani su u iznosu od 18.013 KM, odlivi gotovine iz investicionih aktivnosti u iznosu od 2.102.565 KM i negativan neto novčani tok iz investicionih aktivnosti u iznosu od 2.084.552 KM.

Prilivi gotovine iz aktivnosti finansiranja iskazani su u iznosu od 1.108.668 KM, odlivi gotovine iz aktivnosti finansiranja iskazani u iznosu od 825.794 KM i pozitivan novčani tok iz aktivnosti finansiranja u iznosu od 282.874 KM.

Neto smanjenje gotovine je iskazano u iznosu od 309.610 KM, gotovina na početku perioda u iznosu od 2.078.702 KM i gotovina na kraju perioda u iznosu od 1.769.092 KM, koliko je i iskazano u Konsolidovanom bilansu stanja na dan 31.12.2022. godine.

Konsolidovani bilans novčanih tokova nije sačinjen u skladu sa zahtjevima MRS-JS 2 – Izvještaji o novčanim tokovima, paragrafi 22. i 25., jer su zbog pogrešne klasifikacije evidentiranih rashoda i propusta pri utvrđivanju promjena u saldu obaveza, u većem iznosu iskazani odlivi gotovine po osnovu rashoda za korišćenje roba i usluga (189.757 KM), subvencija (175.109 KM) i izdataka za nefinansijsku imovinu (65.803 KM), a u manjem iznosu su iskazani odlivi gotovine po osnovu grantova (144.364 KM), doznaka na ime socijalne zaštite (123.965 KM), rashoda finansiranja i drugih finansijskih troškova između jedinica vlasti (138.224 KM) i transfera između različitih jedinica vlasti (24.116 KM).

Preporučuje se načelniku Opštine da obezbijedi da se bilans novčanih tokova sačinjava u skladu sa zahtjevima MRS-JS 2 - Izvještaj o novčanim tokovima.

6.5. Vremenska neograničenost poslovanja

Opština je u Napomenama uz konsolidovane finansijske izvještaje navela obrazloženja vezana za stalnost poslovanja, što je u skladu sa MRS-JS 1 - Prezentacija finansijskih izvještaja, paragrafi 15. (c) i 38.

6.6. Potencijalna imovina i potencijalne obaveze

Na osnovu objelodanivanja u Napomenama uz finansijske izvještaje i prema pisanoj informaciji za potrebe revizije, na dan 31.12.2022. godine protiv Opštine se vodi 17 sudskih sporova ukupne vrijednosti od 3.681.451 KM, bez zakonskih zatezних kamata i troškova sudskih postupaka (pravni osnov sporova je isplata duga, naknada štete, radni sporovi, diskriminacija i dva vanparnična postupka). U 2022. godini pred Okružnim privrednim sudom u Trebinju pokrenut je parnični postupak po tužbi „Buk promet“ d.o.o. Bijeljina protiv Opštine, radi isplate duga i naknade štete za izgublenu dobit u vrijednosti od 1.204.463 KM.

U toku 2022. godine nije se vodio nijedan spor u kojem je Opština tužilac.

6.7. Napomene uz finansijske izvještaje

Uz konsolidovane finansijske izvještaje za period 01.01-31.12.2022. godine sačinjene su Napomene koje pružaju neophodne opšte informacije o Opštini, primijenjenim propisima za izradu godišnjeg obračuna, računovodstvenoj osnovi, primijenjenim računovodstvenim politikama, stalnosti poslovanja i potencijalnim obavezama. Takođe, sačinjene Napomene upućuju na povezane informacije prezentovane u obrascima konsolidovanih finansijskih izvještaja u skladu sa članom 46. Pravilnika o finansijskom izvještavanju budžetskih korisnika i zahtjevima MRS-JS 1 – Prezentacija finansijskih izvještaja.

Revizijski tim

Mira Savić, s.r.

Ivana Marjanović, s.r.